Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

4. oktoober 2024*

Eelotsusetaotlus – Siseturg – Konkurents – Rahvusvahelise spordialaliidu kehtestatud reeglistik, mida ta rakendab oma liikmete abiga – Profijalgpall – Reguleerimis-, kontrolli- ja karistamispädevusega eraõiguslikud üksused – Reeglistik mängijate staatuse ja ülemineku kohta – Reeglid klubide ja mängijate vahel sõlmitud töölepingute kohta – Töölepingu ennetähtaegne lõpetamine töötaja poolt – Mängijale määratud hüvitis – Uue klubi solidaarvastutus – Karistused – Keeld väljastada mängija rahvusvahelist ülemineku sertifikaati ja registreerida teda seni, kuni töölepingu ennetähtaegse lõpetamisega seotud vaidlus on pooleli – Keeld registreerida teisi mängijaid – ELTL artikkel 45 – Töötajate liikumisvabaduse piiramine – Põhjendatus – ELTL artikkel 101 – Ettevõtjate ühenduse otsus, mille eesmärk on takistada või piirata konkurentsi – Tööturg – Mängija töölevõtmine klubi poolt – Klubidevaheliste jalgpallivõistluste turg – Klubide ja mängijate osalemine spordivõistlustel – Eesmärgil põhinev konkurentsipiirang – Erand

Kohtuasjas C-650/22,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel cour d'appel de Monsi (Monsi apellatsioonikohus, Belgia) 19. septembri 2022. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 17. oktoobril 2022, menetluses

Fédération internationale de football association (FIFA)

versus

BZ,

menetluses osalesid:

Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA),

Sporting du Pays de Charleroi SA,

Fédération internationale des footballeurs professionnels,

Fédération internationale des footballeurs professionnels – Division Europe,

Union nationale des footballeurs professionnels (UNFP),

EUROOPA KOHUS (teine koda),

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

koosseisus: koja president A. Prechal, kohtunikud F. Biltgen, N. Wahl, J. Passer (ettekandja) ja M. L. Arastey Sahún,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: ametnik C. Di Bella,

arvestades kirjalikku menetlust ja 18. jaanuari 2024. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Fédération internationale de football association (FIFA), esindajad: *avocat* A. Laes ja *advocaat* D. Van Liedekerke,

– BZ, esindajad: *avocats* J.-E. Barthélemy, J.-L. Dupont, P. Henry, M. Hissel ja F. Stockart,

– Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA), esindajad: *avocats* N. Cariat, E. Matthys ja A. Stévenart,

– Fédération internationale des footballeurs professionnels, esindajad: *avocats* C. De Preter ja P. Paepe,

– Fédération internationale des footballeurs professionnels – Division Europe, esindajad: *avocats* J.-E. Barthélemy, C. De Preter ja P. Paepe,

– Union nationale des footballeurs professionnels (UNFP), esindajad: *avocats* C. De Preter, P. Paepe ja R. Palao,

– Kreeka valitsus, esindajad: K. Boskovits ja C. Kokkosi,

– Prantsuse valitsus, esindajad: R. Bénard ja V. Depenne,

– Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistasid *avvocati dello Stato* D. Del Gaizo ja S. L. Vitale,

– Ungari valitsus, esindajad: M. Z. Fehér, E. Gyarmati ja K. Szíjjártó,

– Euroopa Komisjon, esindajad: S. Baches Opi, T. Baumé, B.-R. Killmann ja G. Meessen,

olles 30. aprilli 2024. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

kohtuotsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab ELTL artiklite 45 ja 101 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud Fédération internationale de football associationi (Rahvusvaheline Jalgpalliföderatsioon; FIFA) ja BZ-i vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab BZ-i nõuet hüvitada kahju, mis talle tema arvates tekkis FIFA ja Union royale belge des sociétés de football association ASBLi (URBSFA) õigusvastase tegevuse tõttu.

I. Õiguslik raamistik

A. FIFA põhikiri

3 FIFA on eraõiguslik ühing, mille asukoht on Šveits. Vastavalt FIFA põhikirja – 2020. aasta septembri redaktsioonis – artiklile 2 on FIFA eesmärk eelkõige „kehtestada jalgpalli ja sellega seotud küsimusi reguleerivaid reegleid ja sätteid ning tagada nende järgimine“ ning „kontrollida jalgpalli kõigis selle vormides, võttes kõik meetmed, mis on vajalikud või soovitatavad selleks, et hoida ära FIFA põhikirja, reeglistike ja otsuste ning mängureeglite rikkumine“.

4 FIFA põhikirja artiklite 11 ja 14 kohaselt võib iga teatavas riigis „jalgpalli korraldamise ja kontrolli eest vastutav ühing“ saada FIFA liikmeks eelkõige tingimusel, et ta on juba liige ühes FIFA poolt tunnustatud ja selle põhikirja artiklis 22 nimetatud kuuest maailmajao keskliidust – mille hulka kuulub ka Union des associations européennes de football (Euroopa Jalgpalliliit; UEFA) – ning on enne kohustunud järgima nii FIFA kui ka selle maailmajao keskliidu põhikirja, reeglistikke, suuniseid ja otsuseid, mille liige see ühing juba on. Praktikas on praegu enam kui 200 rahvuslikku jalgpalliliitu FIFA liikmed. Liikmestaatuses on neil FIFA põhikirja artiklite 14 ja 15 alusel muu hulgas kohustus tagada, et nende oma liikmed või nendega liitunud üksused järgivad FIFA põhikirja, reeglistikke, suuniseid ja otsuseid ning et neid järgivad ka kõik jalgpallis osalejad, eelkõige profiliigad, klubid ja mängijad.

5 FIFA ja UEFA liikmete hulgas on URBSFA, mille asukoht on Belgia ning mille eesmärk on eelkõige tagada jalgpalli korraldamine ja edendamine selles liikmesriigis. Vastavalt põhikirjale kohustub see ühing järgima FIFA ja UEFA põhikirja, reeglistikke ja otsuseid ning tagama, et tema liikmed järgiksid neid, „kui õiguse üldpõhimõtetest, avaliku korra sätetest ning vastava valdkonna riigisisestest, piirkondlikest ja kogukondlikest kohustuslikest õigusaktidest ei tulene teisiti“.

B. FIFA reeglistik mängijate staatuse ja ülemineku kohta

6 FIFA võttis 22. märtsil 2014 vastu „Mängijate staatust ja üleminekut käsitleva reeglistiku“ (edaspidi „FIFA reeglistik“), mis jõustus sama aasta 1. augustil ja asendas varasemat reeglistikku, millel oli sama ese.

7 FIFA reeglistiku sissejuhatav osa „Mõisted“ sisaldab järgmist lõiku:

„Käesoleva reeglistiku tõlgendamisel on alljärgnevad mõisted määratletud järgmiselt:

1. Endine ühing: ühing, millega endine klubi on liitunud.

2. Endine klubi: klubi, kust mängija lahkub.

3. Uus ühing: ühing, millega uus klubi on liitunud.

4. Uus klubi: klubi, millega mängija liitub.

[…]

6. Organiseeritud jalgpall: FIFA, keskliitude ja ühingute egiidi all organiseeritud või nende poolt loa saanud jalgpall.

7. Kaitseperiood: kolme täishooaja või kolme aasta pikkune periood – olenevalt sellest, kumb täitub varem – alates lepingu jõustumisest, kui kõnealune leping on sõlmitud enne elukutselise mängija 28. eluaasta täitumist, või kahe täishooaja või kahe aasta pikkune periood – olenevalt sellest, kumb täitub varem – alates lepingu jõustumisest, kui kõnealune leping on sõlmitud pärast elukutselise mängija 28. eluaasta täitumist.

[…]

9. Hooaeg: periood, mis algab riigi meistrivõistluste esimese ametliku mänguga ja lõpeb riigi meistrivõistluste viimase ametliku mänguga.

[…]“.

8 FIFA reeglistiku artikli 1 „Kohaldamisala“ lõikes 1 on sätestatud:

„Käesoleva reeglistikuga kehtestatakse üldised ja siduvad reeglid, mis käsitlevad mängijate staatust ja nende kvalifikatsiooni organiseeritud jalgpallis osalemiseks ning nende üleminekut erinevatesse ühingutesse kuuluvate klubide vahel.“

9 FIFA reeglistiku artikkel 2 „Mängija staatus: harrastusmängijad ja elukutselised mängijad“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Organiseeritud jalgpallis osalevad mängijad on kas harrastusmängijad või elukutselised mängijad.

2. Elukutselise mängijana käsitatakse klubiga kirjaliku lepingu sõlminud iga mängijat, kes saab oma jalgpallialase tegevuse eest tasu, mis on suurem tema tegelikest kuludest. Kõiki teisi mängijaid peetakse harrastusmängijateks.“

10 FIFA reeglistiku artikli 5 „Registreerimine“ lõikes 1 on sätestatud:

„Mängija peab olema registreeritud ühingus, selleks et klubiga mängida kas elukutselise või harrastusmängijana vastavalt artikli 2 sätetele. Organiseeritud jalgpallis osalemiseks on kvalifitseeritud ainult registreeritud mängijad. Mängija registreerimine tähendab tema nõusolekut järgida FIFA, keskliitude ja ühingute põhikirju ja reeglistikke.“

11 FIFA reeglistiku artikli 6 „Registreerimisperioodid“ lõike 1 esimeses lauses on sätestatud, et „[m]ängija võib registreerida ainult ühel kahest iga-aastasest registreerimisperioodist, mille asjaomane ühing on selleks määranud“.

12 Lisaks sisaldab FIFA reeglistik muu hulgas reegleid, mis puudutavad mängija ja klubi vahel sõlmitud töölepinguid, ning reegleid mängijate ülemineku kohta.

1. Töölepinguid käsitlevad reeglid

13 FIFA reeglistiku artiklis 13 „Lepingute täitmine“ on sätestatud:

„Elukutselise mängija ja klubi vaheline leping võib lõppeda ainult tähtaja möödumisel või vastastikusel kokkuleppel.“

14 FIFA reeglistiku artiklis 14 „Lepingu lõpetamine mõjuval põhjusel“ on sätestatud:

„Mõjuval põhjusel võib kumbki pool lepingu lõpetada, ilma et see tooks kaasa tagajärgi (ei hüvitise maksmist ega spordialaseid karistusi).“

15 FIFA reeglistiku artiklis 16 „Lepingu lõpetamise keeld hooaja jooksul“ on sätestatud:

„Lepingut ei või hooaja jooksul ühepoolselt lõpetada.“

16 FIFA reeglistiku artiklis 17 „Lepingu ilma mõjuva põhjuseta lõpetamise tagajärjed“ on ette nähtud:

„Lepingu ilma mõjuva põhjuseta lõpetamise korral kohaldatakse järgmisi sätteid:

1. Lepingu lõpetanud pool on igal juhul kohustatud maksma hüvitist. Kui artiklis 20 ja lisas 4, mis käsitlevad treeninghüvitisi, ei ole sätestatud teisiti ja kui lepingus ei ole see kokku lepitud, võetakse lepingu lõpetamise eest makstava hüvitise arvutamisel arvesse asjaomases riigis kehtivat õigust, spordi eripära ja mis tahes muid objektiivseid kriteeriume. Need kriteeriumid on nimelt töötasu ja muud eelised, mida mängijal on õigus kehtiva lepingu ja/või uue lepingu alusel saada, kehtiva lepingu järelejäänud kehtivusaeg kuni maksimaalselt viis aastat, endise klubi poolt tehtud või tasutud kulud ja kulutused (lepinguperioodil osamaksetena), samuti see, kas leping lõpetatakse kaitseperioodil.

2. Õigust sellisele hüvitisele ei saa loovutada kolmandale isikule. Kui elukutseline mängija on kohustatud maksma hüvitist, on elukutseline mängija ja tema uus klubi selle maksmise eest solidaarselt vastutavad. Hüvitise suurus võib tuleneda lepingust või selle võivad pooled kokku leppida.

[…]

4. Lisaks kohustusele maksta hüvitist määratakse spordialased karistused igale klubile, kelle puhul on tuvastatud lepingu lõpetamine või lõpetamisele kihutamine kaitseperioodil. Eeldatakse, et klubi, kes sõlmib lepingu elukutselise mängijaga, kes on oma eelmise lepingu lõpetanud ilma mõjuva põhjuseta, on kihutanud elukutselist mängijat lepingut lõpetama, kuni ei ole tõendatud vastupidist. Karistus väljendub selles, et klubil on keelatud registreerida uusi mängijaid riigi või rahvusvahelisel tasandil kahe täieliku ja järjestikuse registreerimisperioodi jooksul. Klubi võib registreerida uusi mängijaid nii riigi kui ka rahvusvahelisel tasandil alles alates järgmisest registreerimisperioodist pärast spordialase karistuse täielikku kandmist. Eelkõige ei või ta kasutada käesoleva[s] reeglistiku[s] ette nähtud erandit ega ajutisi meetmeid mängijate registreerimiseks enne seda perioodi.“

17 FIFA reeglistiku artiklis 22 „FIFA pädevus“ on sätestatud:

„Ilma et see piiraks mängija või klubi õigust nõuda tööõigusvaidluses tsiviilkohtus hüvitist, laieneb FIFA pädevus:

a) klubide ja mängijate vahelistele vaidlustele lepingulise stabiilsuse säilitamise asjades (artiklid 13–18), kui asjas on taotletud [rahvusvahelist ülemineku sertifikaati (ITC)] ja kui üks pool esitab selle ITC taotlusega seoses nõude, mis puudutab eelkõige ITC väljastamist, spordialaseid karistusi või hüvitist lepingu lõpetamise eest;

[…]“.

18 FIFA reeglistiku artikli 24 „Vaidluste lahendamise koda“ lõikes 1 on sätestatud:

„Vaidluste lahendamise koda (DRC) on pädev lahendama kõiki [artikli 22 punktides a, b ja e] nimetatud vaidlusi, välja arvatud vaidlused, mis on seotud ITC väljastamisega.“

2. Üleminekureeglid

19 FIFA reeglistiku artikli 9 „Rahvusvaheline ülemineku sertifikaat“ lõikes 1 on sätestatud:

„Ühingus registreeritud mängija saab uues ühingus registreerida üksnes siis, kui see ühing on saanud [ITC], mille on väljastanud endine ühing. ITC antakse välja tingimusteta, tasuta ja ajaliste piiranguteta. Kõik vastupidised tingimused on õigustühised. ITC väljastanud ühendus on kohustatud esitama selle koopia FIFA-le. ITC väljastamise haldusmenetlust on kirjeldatud käesoleva reeglistiku lisa 3 [artiklis] 8.“

20 FIFA reeglistiku lisa 3 „Ülemineku reguleerimise süsteem“ sisaldab muu hulgas artiklit 8 „Haldusmenetlus elukutseliste mängijate üleminekuks ühingute vahel“, milles on sätestatud:

„8.1 Põhimõtted

1. Iga elukutselist mängijat, kes on registreeritud ühinguga liitunud klubis, saab teise ühinguga liitunud klubis registreerida alles pärast seda, kui endine ühing on väljastanud ITC ja uus ühing on selle ITC kättesaamist kinnitanud. […]

[…]

8.2 ITC koostamine elukutselisele mängijale

[…]

3. ITC taotluse saamisel peab endine ühing paluma endisel klubil ja elukutselisel mängijal täpsustada, kas leping on lõppenud, kas leping on enne tähtaega vastastikusel kokkuleppel lõpetatud või kas mõlema poole vahel on lepinguline vaidlus.

4. Endine ühing peab seitsme päeva jooksul alates ITC taotluse kuupäevast […]:

a) väljastama ITC uuele ühingule ja üles märkima mängija nimekirjast kustutamise kuupäeva või

b) jätma ITC taotluse rahuldamata ja märkima […] keeldumise põhjuse, milleks võib olla kas asjaolu, et leping endise klubi ja elukutselise mängija vahel ei ole lõppenud, või asjaolu, et puudub vastastikune kokkulepe lepingu enne tähtaega lõpetamise kohta.

[…]

7. Endine ühing ei väljasta ITC-d, kui endise klubi ja elukutselise mängija vahel on käesoleva lisa [artikli] 8.2 [lõigus] 4b sätestatud asjaoludel lepinguline vaidlus. Sellisel juhul võib FIFA uue ühenduse taotlusel võtta erandlikel asjaoludel ajutisi meetmeid. […] Lisaks võib elukutseline mängija, endine klubi ja/või uus klubi esitada FIFA-le hagi vastavalt [artiklile] 22. FIFA teeb seejärel 60 päeva jooksul otsuse ITC väljastamise ja võimalike spordialaste karistuste kohta. Igal juhul tuleb otsus spordialaste karistuste kohta teha enne ITC väljastamist. ITC väljastamine ei piira õigust saada hüvitist lepingu lõpetamise eest."

II. Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

21 BZ on endine elukutseline jalgpallur, kes elab Pariisis (Prantsusmaa).

22 20. augustil 2013 sõlmis ta nelja aasta pikkuse töölepingu Venemaal asuva profijalgpalliklubiga Futbolny Klub Lokomotiv, mida tuntakse ka Moskva Lokomotiivi nime all.

23 Moskva Lokomotiiv lõpetas 22. augustil 2014 kõnealuse lepingu põhjustel, mis olid tema andmetel seotud BZ-i käitumisega. Klubi esitas 15. septembril 2014 vaidluste lahendamise kojale FIFA reeglistiku artikli 22 punkti a ja artikli 24 alusel nõude mõista BZ-ilt välja hüvitis summas 20 miljonit eurot, tuginedes FIFA reeglistiku artikli 17 tähenduses „lepingu ilma mõjuva põhjuseta lõpetamisele". Hiljem esitas BZ vaidluste lahendamise kojale vastunõude mõista Moskva Lokomotiivilt tema kasuks välja maksmata jäänud töötasu ning hüvitis summas, mis vastab töötasule, mis oleks tulnud talle maksta, kui leping oleks kehtinud kuni kokkulepitud lõpetamise kuupäevani.

24 BZ märgib, et seejärel otsis ta uut profijalgpalliklubi, kes oleks võinud teda palgata. Ta täpsustab, et ta seisis selle otsingu käigus silmitsi raskustega, mis on tingitud ohust, et iga klubi, kes võib teda palgata, on solidaarselt vastutav selle hüvitise maksmise eest, mida BZ võib olla kohustatud Moskva Lokomotiivile maksma FIFA reeglistiku artikli 17 alusel.

25 Sporting du Pays de Charleroi SA, mis on Belgias asuv profijalgpalliklubi, tegi 19. veebruari 2015. aasta kirjas BZ-ile tööpakkumise, nähes samas ette, et töölevõtmisel kehtivad kumulatiivselt kaks edasilükkavat tingimust, millest esimene seisneb selles, et selle klubi esindusvõistkonda registreeritakse ja kvalifitseeritakse regulaarselt, et osaleda kõigil FIFA, UEFA ja URBSFA korraldatavatel võistlustel, kuhu on ta valitud, ning teine seisneb selles, et nimetatud klubile antakse kirjalik ja tingimusteta kinnitus, et teda ei saa pidada solidaarselt vastutavaks mis tahes hüvitise maksmise eest, mida BZ peab olenevalt olukorrast Moskva Lokomotiivile maksma.

26 BZ pöördus 20. veebruari 2015. aasta kirjaga FIFA ja URBSFA poole, et saada kinnitust ühelt poolt selle kohta, et teda saab regulaarselt registreerida ja kvalifitseerida mängimiseks Sporting du Pays de Charleroi esindusvõistkonnas, ning teiselt poolt selle kohta, et selle klubi suhtes ei kohaldata FIFA reeglistiku artiklit 17. FIFA vastas talle, et ainult tema pädeval otsustusorganil on õigus kohaldada FIFA reeglistikku. URBSFA vastas talle omalt poolt, et vastavalt FIFA kehtestatud reeglitele ei saa teda registreerida enne, kui Moskva Lokomotiiv on väljastanud ITC.

27 Vaidluste lahendamise koda rahuldas 18. mai 2015. aasta otsusega esiteks Moskva Lokomotiivi nõude osaliselt ja mõistis BZ-ilt tema kasuks välja hüvitise summas 10,5 miljonit eurot. Teiseks jättis ta BZ-i vastunõude rahuldamata. Kolmandaks otsustas vaidluste lahendamise koda, et FIFA reeglistiku artikli 17 punkt 2 ei ole edaspidi BZ-i suhtes kohaldatav.

28 Court of Arbitration for Sport (spordivahekohus, edaspidi „CAS“), mis on organ, mis asub Lausanne'is (Šveits) ja millele BZ esitas kaebuse, jättis 27. mail 2016 selle otsuse muutmata.

29 BZ võeti 24. juulil 2015 tööle teises profijalgpalliklubis, mis asub Prantsusmaal.

30 BZ esitas 9. detsembril 2015 tribunal de commerce du Hainaut'le (division de Charleroi) (Hainaut' kaubanduskohus (Charleroi kohtumaja), Belgia) nõude mõista FIFA-lt ja URBSFA-lt tema kasuks välja hüvitis summas 6 miljonit eurot kahju eest, mis talle on nende kahe ühingu süülise tegevuse tõttu väidetavalt tekkinud.

31 See kohus tuvastas 19. jaanuari 2017. aasta otsuses, et ta on pädev BZ-i nõuet läbi vaatama ja et nõue on sisuliselt põhjendatud. Ta mõistis *in solidum* FIFA-lt ja URBSFA-lt BZ-i kasuks välja esialgse summa, peatades ülejäänud osas kohtuvaidluse määramata ajaks, selleks et võimaldada pooltel jõuda kokkuleppele selle kahju suuruse osas, mis BZ-ile on Belgias nende kahe ühingu süülise tegevuse tõttu tekkinud.

32 FIFA esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse cour d'appel de Monsile (Monsi apellatsioonikohus, Belgia), kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus. FIFA palub sisuliselt sellel kohtul esimese võimalusena tunnistada, et tal puudub pädevus BZ-i nõude läbivaatamiseks, kuna see kuulub CAS-i ainupädevusse või vähemalt ei kuulu see nõue Belgia kohtute rahvusvahelisse kohtualluvusse. Teise võimalusena palub FIFA eelotsusetaotluse esitanud kohtul tunnistada see nõue vastuvõetamatuks, või kui seda ei tehta, põhjendamatuks.

33 Menetlusse astunud URBSFA esitab analoogsed nõuded.

34 Sporting du Pays de Charleroi, kes esitas eelotsusetaotluse esitanud kohtule avalduse menetlusse astumiseks, toetab FIFA ja URBSFA nõudeid.

35 BZ, kes esitas vastuapellatsioonkaebuse, palub omalt poolt sisuliselt, et eelotsusetaotluse esitanud kohus otsustaks ühelt poolt, et FIFA reeglistiku artikkel 17, artikli 9 lõige 1 ja lisa 3 artikkel 8.2.7 rikuvad ELTL artikleid 45 ja 101, ning teiselt poolt mõista FIFA-lt ja URBSFA-lt solidaarselt välja hüvitis kahju eest, mis talle on tekkinud nende eeskirjade olemasolu ja rakendamise tõttu.

36 Cour d'appel de Mons (Monsi apellatsioonikohus) tunnistas oma eelotsusetaotluses vastuvõetavaks nii FIFA apellatsioonkaebuse kui ka Sporting du Pays de Charleroi vabatahtlikult menetlusse astumise avalduse ning seejärel leidis esimesena, et tribunal de commerce du Hainaut' (division de Charleroi) (Hainaut' kaubanduskohus (Charleroi kohtumaja)) tunnistas ennast põhjendatult pädevaks lahendama BZ-i nõuet osas, mis puudutab talle Belgias tekitatud kahju hüvitamist.

37 Sellega seoses leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus kõigepealt, et seda nõuet ei saa pidada CAS-i ainupädevusse kuuluvaks sellise vahekohtukokkuleppe alusel, mis vastab Belgia õiguse kohaselt nõutavatele kehtivuse tingimustele, võttes arvesse FIFA põhikirja – millele FIFA viitab, selleks et tõendada käesoleval juhul sellise kokkuleppe olemasolu – üldist, valimatult kohaldatavat ja ebatäpset laadi.

38 Seejärel tõdeb eelotsusetaotluse esitanud kohus, et nimetatud nõue kuulub tõepoolest esimese astme kohtu rahvusvahelisse kohtualluvusse nii URBSFA kui ka FIFA osas. URBSFA puhul on see kohtualluvus tõendatud, kuna selle ühingu asukoht on Belgias ja BZ viitab kahju tekkimisele Charlerois, kus ta ei saanud tegutseda elukutselise jalgpallurina vaatamata sellele, et Sporting du Pays de Charleroi oli teinud talle tööpakkumise. Selline kohtualluvus kehtib ka FIFA puhul hoolimata asjaolust, et selle ühingu asukoht on Šveitsis, sest BZ vaidlustab FIFA lepinguvälise vastutuse; kahju, millele ta tugineb, tekkis Charlerois (Belgia), ning poolte sellekohase vaidluse ja nimetatud kohtu vahel on eriti tihe seos. Samas tooks BZ-i otsus pöörduda tribunal de commerce du Hainaut'sse (division de Charleroi) (Hainaut' kaubanduskohus (Charleroi kohtumaja)) kaasa selle, et selle kohtu pädevus piirdub kahjuga, mis asjaomasel isikul võis tekkida Belgias.

39 Lõpuks leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et FIFA-l ja URBSFA-l ei ole alust väita, et esineb „kohtualluvuse pettus", mis tuleneb asjaolust, et BZ lõi Belgias kunstlikult vaidluse, saades pettemanöövriga Sporting du Pays de Charleroilt fiktiivse tööpakkumise. Sellega seoses leiab ta esiteks, et on tõendatud, et BZ oli võtnud meetmeid, et veenda mitut liidu eri liikmesriikides asuvat klubi, kes ajakirjanduse andmetel olid tema suhtes huvi üles näidanud, teda tööle võtma; teiseks, et Sporting du Pays de Charleroi tegi ühepoolselt ettepaneku ta tööle võtta; kolmandaks, et BZ oli viivitamata võtnud tarvitusele vajalikud ettevaatusabinõud tagamaks, et selles ettepanekus sisalduvad edasilükkavad tingimused on täidetud, ja neljandaks, et tema jaoks oli mõistlik vastu võtta selline pakkumine, mis oli ainus, mis oleks tal sel ajal võimaldanud jätkata oma profikarjääri vaatamata tema ja Moskva Lokomotiivi vahelisele vaidlusele ning piirata kahju, mis tuleneb tema majandustegevuse katkestamisest mitme kuu jooksul.

40 Teisena leiab cour d'appel de Mons (Monsi apellatsioonikohus), et BZ-i nõue on vastuvõetav, kuna see tõendab õiguslikult piisavalt põhjendatud huvi, mis on tal subjektiivse õiguse omajana hagi esitamiseks, kes leiab, et FIFA ja URBSFA õigusvastase tegevusega on talle tekitatud kahju.

41 Kolmanda ja viimasena märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et põhikohtuasjas tuleb lahendada küsimus, kas kahju, mis BZ-i arvates on talle tekkinud seetõttu, et hooajal 2014/2015 ei saanud ta tegutseda elukutselise jalgpallurina, on tingitud FIFA ja URBSFA õigusvastasest tegevusest, mis seisnes selles, et nad kohaldasid tema suhtes reegleid, mis rikuvad ELTL artikleid 45 ja 101, nimelt FIFA reeglistiku artiklit 17, artikli 9 lõiget 1 ja lisa 3 artiklit 8.2.7.

42 Sellega seoses märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus ühelt poolt, et BZ-i arvates tuleb neid reegleid 15. detsembri 1995. aasta kohtuotsust Bosman (C-415/93, EU:C:1995:463) arvestades pidada nii töötajate liikumisvabadust kui ka konkurentsi piiravaks. Nimelt takistab FIFA reeglistiku artikli 17 punktis 2 sisalduv reegel, mille kohaselt iga uus profijalgpalliklubi, kes võtab mängija tööle pärast töölepingu mõjuva põhjuseta lõpetamist, on solidaarselt vastutav selle hüvitise maksmise eest, mida see mängija peab oma endisele klubile maksma, mängijate töölevõtmist, kahjustades nii neid kui ka klubisid, kes kavatsevad neid tööle võtta, seda enam, et selle hüvitise summa, mis tuleb hiljem kindlaks määrata FIFA reeglistiku artikli 17 punktis 1 loetletud kriteeriumide alusel, ei ole üldiselt teada hetkel, mil huvitatud isikud kavatsevad töölepingu sõlmida. Lisaks tugevdavad seda piirangut reeglid, mis sisalduvad vastavalt FIFA reeglistiku artikli 17 punktis 4, mis näeb ette, et eeldatakse, et uus klubi on ajendanud mängijat lõpetama töölepingut, mis seob teda endise klubiga, ning näeb sellele uuele klubile teatud juhtudel ette spordialase karistuse. Samuti tugevdavad seda piirangut FIFA reeglistiku artikli 9 lõikes 1 ja lisa 3 artiklis 8.2.7 sisalduvad reeglid, kuna need keelavad rahvuslikul jalgpalliliidul, kuhu kuulub endine klubi, väljastada mängijale ITC, kui endise klubi ja mängija vahel on vaidlus, mis on tingitud töölepingu ennetähtaegsest ilma vastastikuse kokkuleppeta lõpetamisest.

43 Teiselt poolt märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et FIFA ja URBSFA arvates tuleb põhikohtuasjas kõne all olevaid erinevaid reegleid üldiselt mõista nii, et arvesse võetakse spordi eripära, mida on tunnustatud EL toimimise lepingus. Täpsemalt leiavad need ühingud, et isegi kui eeldada, et need reeglid takistavad töötajate liikumisvabadust või konkurentsi, on need põhjendatud õiguspäraste eesmärkide seisukohast, milleks on eelkõige lepingulise stabiilsuse ja jalgpallivõistkondade stabiilsuse säilitamine ning laiemalt spordivõistluste aususe, reeglitele vastavuse ja tõrgeteta toimumise säilitamine.

44 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab omalt poolt sisuliselt, et ei ole välistatud, et põhikohtuasjas kõne all olevad erinevad reeglid – eriti kui neid käsitleda koos – takistavad töötajate liikumisvabadust ja konkurentsi. Kohus märgib samuti, et käesoleval juhul esineb tõsiseid, konkreetseid ja üksteist toetavaid eeldusi, et nende reeglite olemasolu ja rakendamine võisid takistada uue profijalgpalliklubi poolt BZ-i töölevõtmist pärast tema ja Moskva Lokomotiivi vahelise töölepingu lõpetamist. Nimelt muutsid need reeglid töölevõtmise raskemaks, nagu kinnitavad eelkõige edasilükkavad tingimused, mille Sporting du Pays de Charleroi nägi ette tööpakkumises, mille ta oli BZ-ile saatnud.

45 Neil asjaoludel otsustas cour d'appel de Mons (Monsi apellatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas ELTL artikleid 45 ja 101 tuleb tõlgendada nii, et nende kohaselt on keelatud:

– põhimõte, et mängija ja klubi, kes soovib temaga lepingut sõlmida, on solidaarselt kohustatud maksma hüvitist klubile, kellega on leping ilma mõjuva põhjuseta lõpetatud, nagu see on sätestatud [FIFA reeglistiku] artikli 17 [punktis 2] koostoimes sama reeglistiku artikli 17 [punktis 4] ette nähtud spordialaste karistustega ja artikli 17 [punktis 1] ette nähtud rahaliste karistustega;

– [rahvusliku jalgpalliliidu], kuhu kuulub mängija eelmine klubi, õigus mitte väljastada [ITC-d], mis on vajalik selleks, et uus klubi saaks mängijaga lepingu sõlmida, kui selle eelmise klubi ja mängija vahel on vaidlus (FIFA reeglistiku artikli 9 [lõige 1] ja lisa 3 artikkel 8.2.7)?“

III. Menetlus Euroopa Kohtus

46 15. detsembril 2022, s.o pärast eelotsusetaotluse tegemist esitasid kolm profijalgpallureid esindavat ühingut, neist esimene rahvusvahelisel tasandil (Fédération internationale des joueurs professionnels (rahvusvaheline elukutseliste jalgpallurite föderatsioon), edaspidi „FIFPro“), teine Euroopa tasandil (Fédération internationale des joueurs professionnels – Division Europe (rahvusvaheline elukutseliste jalgpallurite föderatsioon – Euroopa osakond), edaspidi „FIFPro Europe“) ja kolmas Prantsusmaa tasandil (Union nationale des footballeurs professionnels (Prantsusmaa elukutseliste jalgpallurite liit) (UNFP)), ühiselt põhikohtuasjas vabatahtlikult menetlusse astumise avalduse.

47 Eelotsusetaotluse esitanud kohus teavitas 19. detsembril 2022 Euroopa Kohut selle vabatahtliku menetlusse astumise avalduse olemasolust.

48 Euroopa Kohtu kantselei küsimusele, kas kõnealuseid ühinguid tuleb pidada põhikohtuasja uuteks poolteks ainuüksi seetõttu, et nad esitasid vabatahtliku menetlusse astumise avalduse, või kas selle seisundi võimalikuks tunnustamiseks peab ta tegema otsuse, vastas eelotsusetaotluse esitanud

kohus sisuliselt, et neid ühendusi tuleb pidada põhikohtuasja poolteks vastavalt kohaldatavatele riigisisestele menetlusnormidele, nimelt Belgia kohtute seadustiku artiklitele 15 ja 16, ja seda isegi siis, kui nende taotluse vastuvõetavuse kohta ei ole veel otsust tehtud.

49 Seda vastust arvestades toimetati eelotsusetaotlus neile ühingutele vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 97 lõikele 2 kätte ning neile määrati tähtaeg kirjalike seisukohtade esitamiseks.

50 Pärast nende kirjalike seisukohtade esitamist palus FIFA Euroopa Kohtul 30. mail 2023 ja seejärel uuesti 12. juunil 2023 need tähelepanuta jätta või tunnistada need vastuvõetamatuks põhjusel, et kolme kõnealust ühingut ei saa pidada põhikohtuasja uuteks poolteks. Euroopa Kohtu kantselei teatas FIFA-le, et ta on otsustanud tema taotluse teadmiseks võtta ja et Euroopa Kohus menetleb seda õigeaegselt, juhtides samas – seni kuni taotlust menetletakse – tema tähelepanu asjaolule, et eelotsusetaotluse esitanud kohus teatas Euroopa Kohtule sõnaselgelt ja konkreetselt, et neid ühinguid tuleb pidada põhikohtuasja uuteks poolteks.

51 Euroopa Kohtu kohtusekretär kutsus 29. novembril 2023 muu hulgas kõik põhikohtuasja pooled, nagu need oli kindlaks määranud eelotsusetaotluse esitanud kohus, 18. jaanuariks 2024 kavandatud kohtuistungile. Sellega seoses teatas ta neile, et pärast 23. novembril 2023 toimunud nõupidamist otsustas Euroopa Kohtu teine koda, et FIFPro, FIFPro Europe'i ja UNFP esitatud kirjalikke seisukohti ei ole vaja vastuvõetamatuks tunnistada ega neid pooli menetlusse kaasamata jätta, täpsustades samas, et selle lahendi põhjendusi täpsustatakse menetlust lõpetavas kohtuotsuses.

52 Sellega seoses on kodukorra artikli 96 lõike 1 punktis a koostoimes Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikliga 23 ette nähtud, et eelotsusemenetluses võivad eelkõige põhikohtuasja pooled esitada Euroopa Kohtule seisukohti.

53 Kodukorra artikli 97 lõike 1 kohaselt on põhikohtuasja pooled need, kelle on sellisena määratlenud eelotsusetaotluse esitanud kohus vastavalt riigisisestele menetlusnormidele.

54 Euroopa Kohtu ülesanne ei ole kontrollida, kas eelotsusetaotluse esitanud kohtu otsused põhikohtuasja poolte sellisena määratlemise kohta on tehtud kooskõlas kohaldatavate riigisiseste menetlusnormidega. Vastupidi, Euroopa Kohus peab neid otsuseid järgima seni, kuni neid ei ole riigisiseses õiguses ette nähtud õiguskaitsevahendite raames tühistatud (vt selle kohta 6. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Orizzonte Salute, C-61/14, EU:C:2015:655, punkt 33).

55 Seega on Euroopa Kohus üldjuhul kohustatud põhikohtuasja pooleks pidama iga isikut, kelle eelotsusetaotluse esitanud kohus on sellisena määratlenud, olenemata sellest, kas tal oli see seisund enne eelotsusetaotluse esitamist või on ta selle saanud hiljem.

56 Erandina sellest põhimõttest võib isikut keelduda põhikohtuasja poolena tunnustamast kodukorra artikli 96 lõike 1 tähenduses koostoimes Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikliga 23, kui Euroopa Kohtu käsutuses oleva toimiku materjalidest nähtub selgelt, et isik esitas eelotsusetaotluse esitanud kohtule pärast eelotsusetaotluse esitamist menetlusse astumise avalduse üksnes selleks, et osaleda eelotsusemenetluses, ning et ta ei kavatse aktiivselt osaleda riigisiseses menetluses (vt selle kohta 6. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Orizzonte Salute, C-61/14, EU:C:2015:655, punktid 35 ja 36).

57 Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 48, on eelotsusetaotluse esitanud kohus käesoleval juhul sõnaselgelt, konkreetselt ja tingimusteta märkinud, et FIFPro-d, FIFPro Europe'i ja UNFP-d tuleb vastavalt kohaldatavatele riigisisestele menetlusnormidele pidada põhikohtuasja uuteks poolteks. Lisaks ei nähtu toimiku ühestki dokumendist, et selle kohtu vastavat otsust oleks riigisiseses õiguses ette nähtud õiguskaitsevahendite raames muudetud või see tühistatud.

58 Lisaks ei nähtu toimiku materjalidest ilmselgelt, et kolm kõnealust ühingut esitasid eelotsusetaotluse esitanud kohtule menetlusse astumise avalduse üksnes selleks, et osaleda eelotsusemenetluses, ning et nad ei kavatse aktiivselt osaleda riigisiseses menetluses.

59 Seega tuleb need ühingud lugeda põhikohtuasja poolteks kodukorra artikli 96 tähenduses, mistõttu oli neil õigus esitada Euroopa Kohtule oma seisukohad.

60 Järelikult puudub alus tunnistada nende kirjalikud seisukohad vastuvõetamatuks.

IV. Vastuvõetavus

61 FIFA, URBSFA ning Kreeka, Prantsuse ja Ungari valitsus seavad kahtluse alla eelotsusetaotluse või vähemalt Euroopa Kohtule esitatud küsimuse teatavate aspektide vastuvõetavuse.

62 Argumendid, mis nad sellega seoses esitavad, jagunevad sisuliselt kolme rühma. Esiteks on Kreeka ja Prantsuse valitsus ning URBSFA seisukohal, et eelotsusetaotluse sisu ei vasta kodukorra artiklis 94 sätestatud nõuetele, kuna selles ei ole piisavalt üksikasjalikult esitatud õiguslikku ja faktilist raamistikku, milles eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtule küsimuse esitab, ega põhjuseid, miks see kohus peab põhikohtuasja lahendamiseks vajalikuks esitada eelotsuse küsimuse ELTL artikli 45 või 101 tõlgendamise kohta. Teiseks väidavad FIFA ja URBSFA, et eelotsusetaotlus on hüpoteetiline ja abstraktne, kuna puudub tegelik vaidlus, mille menetlemine võiks muuta vajalikuks Euroopa Kohtu mis tahes tõlgendusotsuse. Selline olukord tuleneb ühelt poolt asjaolust, et töölepinguid ja üleminekuid käsitlevad FIFA reeglistiku reeglid ei avaldanud kokkuvõttes BZ-ile negatiivset mõju, ning teiselt poolt asjaolust, et BZ kujundas põhikohtuasja kunstlikult, kuna viimasel ei olnud nimelt kunagi kavatsust liituda Sporting du Pays de Charleroiga. Kolmandaks on Prantsuse ja Ungari valitsus ning FIFA ja URBSFA seisukohal, et põhikohtuasjal puudub piiriülene mõõde EL toimimise lepingu tähenduses, või on FIFA ja URBSFA hinnangul see „väline", mistõttu ei saa see kuuluda ELTL artikli 45 kohaldamisalasse. Nimelt seisneb töötajate liikumisvabaduse piirang, mille ohvriks BZ arvab end olevat, tema tööalase liikuvuse takistuses kolmanda riigi (Venemaa), kus asub Moskva Lokomotiiv, ja liikmesriigi (Belgia) vahel, kus asub Sporting du Pays de Charleroi.

A. Eelotsusetaotluse sisu

63 ELTL artiklis 267 ette nähtud eelotsusemenetlus on Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute koostöö vahend, mille abil annab Euroopa Kohus liikmesriikide kohtutele liidu õiguse tõlgendusi, mida need kohtud vajavad nende menetluses olevate vaidluste lahendamiseks. Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale – mida nüüdseks kajastavad kodukorra artikli 94 punktid a ja b – peab liikmesriigi kohus selleks, et jõutaks talle tarviliku liidu õiguse tõlgenduseni, määratlema tema esitatud küsimuste faktilise ja õigusliku raamistiku või vähemalt selgitama faktilisi andmeid, millel need küsimused põhinevad. Lisaks on vältimatu, nagu on sätestatud kodukorra artikli 94 punktis c, et eelotsusetaotlus sisaldaks selgitust, millistel põhjustel eelotsusetaotluse esitanud kohus tõstatas teatavate liidu õigusnormide tõlgendamise või kehtivuse küsimuse ning millist

seost ta nende õigusnormide ja põhikohtuasjas kohaldatavate õigusnormide vahel näeb. Need nõuded kehtivad eriti valdkondades, mida iseloomustavad keerulised faktilised ja õiguslikud olukorrad, nagu konkurentsivaldkond (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).

64 Pealegi ei pea eelotsusetaotluses esitatud informatsioon mitte ainult võimaldama Euroopa Kohtul anda tarvilikke vastuseid, vaid see peab andma ka liikmesriikide valitsustele ja teistele huvitatud pooltele võimaluse esitada Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 23 alusel oma seisukohad (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika).

65 Praegusel juhul vastab eelotsusetaotlus käesoleva kohtuotsuse kahes eelmises punktis meenutatud nõuetele. Nimelt on eelotsusetaotluses üksikasjalikult ära toodud Euroopa Kohtule esitatud küsimuse faktiline ja õiguslik raamistik. Lisaks on eelotsusetaotluses lühidalt, kuid selgelt kirjeldatud faktilisi ja õiguslikke põhjuseid, mille tõttu eelotsusetaotluse esitanud kohus leidis, et see küsimus on vaja esitada, ning seost, mis tema hinnangul ühendab ELTL artikleid 45 ja 101 põhikohtuasjaga.

66 Pealegi ilmneb Euroopa Kohtule esitatud kirjalike seisukohtade sisust, et nende esitajatel ei olnud mingeid raskusi mõista eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimuse faktilist ja õiguslikku raamistikku, aru saada eelotsuse küsimuse aluseks olevate faktiliste selgituste tähendusest ja ulatusest, välja selgitada põhjused, miks eelotsusetaotluse esitanud kohus pidas vajalikuks küsimuse esitada, ning lõpuks võtta selles küsimuses täielik ja tarvilik seisukoht.

B. Vaidluse asjaolud ja Euroopa Kohtule esitatud küsimuse asjakohasus

67 Üksnes põhikohtuasja menetleval ja selle lahendamise eest vastutaval liikmesriigi kohtul tuleb kohtuasja konkreetseid asjaolusid arvesse võttes hinnata nii eelotsuse vajalikkust asjas otsuse langetamiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Sellest tulenevalt eeldatakse liikmesriigi kohtute esitatud küsimuste asjakohasust ja seega võib Euroopa Kohus jätta nendele küsimustele vastamata vaid siis, kui on ilmne, et taotletav tõlgendus ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kui probleem on hüpoteetiline, või ka juhul, kui Euroopa Kohtule ei ole teada faktilised ja õiguslikud asjaolud, mis on vajalikud küsimustele tarviliku vastuse andmiseks (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 64 ja seal viidatud kohtupraktika).

68 Käesoleval juhul annavad eelotsusetaotluse esitanud kohtu selgitused, mis on kokku võetud käesoleva kohtuotsuse punktides 22–35, 39 ja 41–44, tunnistust sellest, et põhikohtuasi on tegelik. Lisaks ilmneb nendestsamadest selgitustest, et asjaolul, et eelotsusetaotluse esitanud kohus palub sellega seoses Euroopa Kohtul tõlgendada ELTL artikleid 45 ja 101, ei puudu ilmselgelt seos selle vaidluse tegelikkuse ja esemega.

69 Nimelt nähtub nendest selgitustest esiteks, et selle kohtu poole pöördutakse nii apellatsiooni kui ka vastuapellatsiooni raames vaidlusega, mille ese on tegelik ja konkreetne küsimus, kas BZ-il on õigus – nagu otsustati esimeses kohtuastmes – nõuda hüvitist kahju eest, mis talle on väidetavalt tekkinud seetõttu, et tal ei olnud võimalik hooajal 2014/2015 tegutseda elukutselise jalgpallurina FIFA ja URBSFA õigusvastase tegevuse tõttu, mis seisnes selles, et nad rakendasid tema suhtes FIFA reeglistiku artiklit 17, artikli 9 lõiget 1 ja lisa 3 artiklit 8.2.7. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib siinkohal, et käesoleval juhul esineb tõsiseid, konkreetseid ja üksteist toetavaid eeldusi, et nende erinevate reeglite olemasolu ja rakendamine võisid takistada uue

profijalgpalliklubi poolt BZ-i töölevõtmist pärast selle töölepingu lõpetamist, mis teda sidus Moskva Lokomotiiviga. Teiseks tuginevad nii BZ-i nõue kui ka esimese astme kohtu otsus, millega tunnistati see nõue põhimõtteliselt põhjendatuks, ELTL artiklite 45 ja 101 tõlgendusele ja kohaldamisele. Kolmandaks täpsustab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et võttes arvesse tema menetluses oleva vaidluse eset, peab ta oma otsuse tegemiseks omakorda võtma seisukoha eelkõige küsimuses, kas FIFA ja URBSFA tegevust tuleb pidada õigusvastaseks põhjusel, et see rikub ELTL artikleid 45 ja 101. Neljandaks otsustas sama kohus talle esitatud faktilisi asjaolusid arvestades, et vastupidi FIFA ja URBSFA väidetele ei saa põhikohtuasja pidada kunstlikuks.

C. Põhikohtuasja piiriülene mõõde

70 Töötajate liikumisvabadust, asutamisvabadust, teenuste osutamise vabadust ja kapitali vaba liikumist käsitlevad EL toimimise lepingu sätted ei ole kohaldatavad olukorras, mille kõik asjaolud on üheainsa liikmesriigi sisesed, välja arvatud teatavatel erijuhtudel, kui eelotsusetaotluses on toodud välja konkreetsed asjaolud, mis võimaldavad tuvastada, et taotletav tõlgendus on vaidluse lahendamiseks vajalik seose tõttu selle vaidluse eseme või asjaolude ning ELTL artikli 45, 49, 56 või 63 vahel, nagu on nõutud kodukorra artiklis 94 (vt selle kohta 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punktid 38 ja 39 ning seal viidatud kohtupraktika).

71 Käesoleval juhul ei saa eelotsusetaotlust osas, milles see puudutab töötajate liikumisvabadust käsitleva ELTL artikli 45 tõlgendamist, pidada vastuvõetamatuks põhjusel, et see artikkel ei ole põhikohtuasjaga seotud, kuna sellel artiklil puudub piiriülene mõõde, või veelgi vähem on see „väline“ tähenduses, mille URBSFA sellele mõistele omistab.

72 Cour d’appel de Mons (Monsi apellatsioonikohus) märgib oma eelotsusetaotluses, et BZ-i elukoht ja huvide kese on Pariisis. Lisaks tuletab ta meelde, et hageja esitatud nõude eesmärk on hüvitada kahju, mis talle väidetavalt tekkis hooajal 2014/2015, kuna tal ei võimaldatud tööalaselt liikuda teistesse liikmesriikidesse, eelkõige Belgiasse, kus Sporting du Pays de Charleroi esitas talle tingimusliku tööpakkumise. Seda tehes toob eelotsusetaotluse esitanud kohus oma eelotsusetaotluses selgelt esile faktilise ja õigusliku olukorra piiriülesuse, mis iseloomustab põhikohtuasja, milles Prantsusmaal elav isik kaebab, et pärast selle töölepingu lõpetamist, mis teda seob kolmandas riigis asuva profijalgpalliklubiga, takistatakse tema selget tahet kasutada oma vabadust liikuda teistesse liikmesriikidesse, eelkõige Belgiasse, asjaolu tõttu, et olemas on ja tema suhtes kohaldatakse või võidakse kohaldada FIFA vastu võetud teatud reegleid, selleks et reguleerida elukutseliste jalgpallurite staatust ja rahvusvahelist üleminekut.

73 Eespool toodud kaalutlustest tuleneb, et ühegi käesoleva kohtuotsuse punktis 62 nimetatud argumendiga ei saa nõustuda ja järelikult on eelotsusetaotlus tervikuna vastuvõetav.

V. Eelotsuse küsimuse analüüs

74 Oma eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ELTL artikleid 45 ja 101 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus reeglid, mille on vastu võtnud eraõiguslik ühendus, mille eesmärk on muu hulgas reguleerida, korraldada ja kontrollida jalgpalli maailma tasandil, ja mis näevad ette:

– esiteks, et elukutseline mängija, kes on töölepingu pool ja kes on selle lepingu ilma mõjuva põhjuseta lõpetanud, ning uus klubi, kes võtab ta pärast kõnealuse lepingu lõpetamist tööle, on

solidaarselt vastutavad hüvitise maksmise eest, mida tuleb maksta endisele klubile, kus see mängija töötas, ja mis tuleb kindlaks määrata nendes reeglites loetletud erinevate kriteeriumide alusel;

– teiseks, juhul kui elukutseline mängija võetakse tööle kaitseperioodil, mis tuleneb töölepingust, mis on lõpetatud, määratakse uuele klubile spordialane karistus, mis seisneb keelus registreerida kindlaksmääratud aja jooksul uusi mängijaid, välja arvatud juhul, kui ta tõendab, et ta ei ole ajendanud mängijat seda lepingut lõpetama, ja

– kolmandaks, et selle lepingu lõpetamisega seotud vaidluse olemasolu takistab seda, et rahvuslik jalgpalliliit, mille liige on endine klubi, väljastab ITC, mis on vajalik mängija registreerimiseks uues klubis, mille tagajärjel ei saa see mängija uue klubi nimel jalgpallivõistlustel osaleda.

A. Sissejuhatavad märkused

75 Kõigepealt väärib esiteks meeldetuletamist, et niivõrd, kuivõrd spordiga tegelemine kujutab endast majandustegevust, kuulub see majandustegevuse suhtes kohaldatavate liidu õigusnormide kohaldamisalasse (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 83 ja seal viidatud kohtupraktika).

76 Üksnes teatud spetsiifilisi reegleid, mis ühelt poolt on vastu võetud ainult mittemajanduslikel põhjustel ja mis teiselt poolt puudutavad vaid sporti kui sellist huvitavaid küsimusi, tuleb pidada majandustegevusest väljaspool olevaks. Nii on see konkreetselt reeglitega, mis puudutavad välismaiste mängijate väljajätmist riigi rahvuskoondiste vahelistel võistlustel osalevate võistkondade koosseisust või nende klassifitseerimiskriteeriumide kindlaksmääramist, mida kasutatakse võistlustel individuaalselt osalevate sportlaste valimiseks (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 84 ja seal viidatud kohtupraktika).

77 Kui need spetsiifilised reeglid välja arvata, siis reeglid, mille spordiühingud võtavad vastu elukutseliste või poolprofessionaalsete mängijate palgatöö, teenuste osutamise või tegevuse reguleerimiseks, ning laiemalt reeglid, mis ei reguleeri küll formaalselt seda tööd, teenuste osutamist või tegevust, kuid mõjutavad seda otseselt, võivad kuuluda ELTL artiklite 45, 49 ja 56 kohaldamisalasse (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punktid 85 ja 86 ning seal viidatud kohtupraktika).

78 Samamoodi kuuluvad selliste ühenduste vastu võetud reeglid ja üldisemalt need vastu võtnud ühingute tegevus konkurentsiõigust käsitlevate EL toimimise lepingu sätete kohaldamisalasse, kui nende sätete kohaldamise tingimused on täidetud (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 87 ja seal viidatud kohtupraktika).

79 Põhikohtuasjas kõne all olevad reeglid ei kuulu aga nende hulka, mille suhtes võiks kohaldada käesoleva kohtuotsuse punktis 76 nimetatud erandit, mille kohta Euroopa Kohus on korduvalt meelde tuletanud, et see erand peab piirduma üksnes selle konkreetse eesmärgiga ning sellele ei saa tugineda selleks, et jätta liidu majandusõigust käsitlevate EL toimimise lepingu sätete kohaldamisalast välja kogu sporditegevus (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 89 ja seal viidatud kohtupraktika).

80 Nimelt on põhikohtuasjas kõne all olevatel reeglitel ühelt poolt ilmselgelt otsene mõju mängijate tööle. Nii on käesoleva kohtuotsuse punktides 13–17 meenutatud reeglite eesmärk reguleerida elukutseliste mängijate töölepinguid, mis määravad kindlaks nende töötingimused ja kaudselt majandustegevuse, mille see töö võib kaasa tuua. Mis puudutab selle kohtuotsuse punktides 10, 19 ja 20 mainitud reegleid, siis tuleb asuda seisukohale, et need mõjutavad otseselt mängijate tööd, kuna need seavad võistlustel osalemise – mis on nende majandustegevuse peamine eesmärk – sõltuvusse teatud tingimustest (vt selle kohta 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punktid 59 ja 60 ning seal viidatud kohtupraktika).

81 Teiselt poolt, kuna võistkondade koosseis kujutab endast ühte peamist parameetrit nende võistluste puhul, mille raames profijalgpalliklubid kohtuvad, ja kuna nende võistlustega kaasneb majandustegevus, tuleb selliseid reegleid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, olenemata sellest, kas need puudutavad töölepinguid või mängijate üleminekut, käsitada ka reeglitena, millel on otsene mõju selle majandustegevusega tegelemise tingimustele ja konkurentsile sellega tegelevate profijalgpalliklubide vahel (vt analoogia alusel 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 61).

82 Järelikult kuuluvad põhikohtuasjas kõne all olevad reeglid ELTL artiklite 45 ja 101 kohaldamisalasse.

83 Teiseks, kuna neil kahel EL toimimise lepingu artiklil on kummalgi oma eesmärk, need näevad ette neile omased kohaldamistingimused, nende kohaldamine ei ole teineteist vastastikku välistav ja nende eiramine, kui see tuvastatakse, ei too kaasa samu tagajärgi, tuleb Euroopa Kohtul neid tõlgendada teineteise järel, nagu palub eelotsusetaotluse esitanud kohus.

84 Kolmandaks ja viimaseks võib spordialase tegevuse vaieldamatuid erisusi, mis puudutavad küll eriti harrastussporti, kuid võivad esineda ka spordi kui majandustegevuse puhul, samuti võtta vajaduse korral ELTL artiklite 45 ja 101 kohaldamisel arvesse muude tegurite hulgas ja niivõrd, kuivõrd need osutuvad asjakohasteks, kusjuures tuleb siiski märkida, et neid saab arvesse võtta üksnes neis artiklites ette nähtud kohaldamiskriteeriumide raames ja neid järgides (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punktid 103 ja 104 ning seal viidatud kohtupraktika).

85 Täpsemalt, kui väidetakse, et spordiühingu vastu võetud reegel kujutab endast töötajate liikumisvabaduse takistust või konkurentsivastast kokkulepet, peab selle reegli määratlemine takistuse või konkurentsivastase kokkuleppena igal juhul põhinema selle reegli sisu konkreetsel analüüsil tegelikus kontekstis, milles seda reeglit tuleb rakendada (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 105 ja seal viidatud kohtupraktika).

B. Eelotsuse küsimus ELTL artiklit 45 puudutavas osas

1. Töötajate liikumisvabaduse piirangu olemasolu

86 ELTL artikliga 45, millel on vahetu õigusmõju, on vastuolus iga meede, ükskõik kas see rajaneb kodakondsusel või seda kohaldatakse kodakondsusest olenemata, mis võib asetada liidu kodanikud ebasoodsamasse olukorda, kui nad soovivad tegeleda majandustegevusega muu

liikmesriigi territooriumil kui päritoluliikmesriik, takistades neil või pärssides nende soovi päritoluliikmesriigist lahkuda (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 136 ja seal viidatud kohtupraktika).

87 Käesoleval juhul tuleneb eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimuse sõnastusest ja selle aluseks olevatest selgitustest, et tegevus, millega seoses see kohus küsib Euroopa Kohtult ELTL artikli 45 tõlgendamise kohta, seisneb asjaolus, et FIFA võttis vastu ja seejärel kohaldas Pariisis elava BZ-i ja teistes liikmesriikides asuvate profijalgpalliklubide suhtes, kes tõenäoliselt soovisid pärast tema Moskva Lokomotiiviga sõlmitud töölepingu lõpetamist teda tööle võtta, või vähemalt tekitas selle mängija ja nende klubide puhul ohu kohaldada nende suhtes FIFA reeglistiku erinevaid reegleid, mis vastavalt asuvad selle reeglistiku artikli 17 punktides 1, 2 ja 4, artikli 9 lõikes 1 ning lisa 3 artiklis 8.2.7.

88 FIFA reeglistiku artikli 17 punkt 2 näeb ette, et elukutseline mängija, kelle tööleping lõpetati ilma mõjuva põhjuseta, ning uus klubi, kes ta selle lepingu lõpetamise järel tööle võtab, on solidaarselt vastutavad selle hüvitise maksmise eest, mida tuleb tasuda endisele klubile, kus see mängija töötas. Kõnealuse hüvitise kohta on FIFA reeglistiku artikli 17 punktis 1 sätestatud, et kui töölepingus ei ole see kokku lepitud, võetakse hüvitise arvutamisel arvesse asjaomases riigis kehtivat õigust, spordi eripära ja mis tahes muid objektiivseid kriteeriume, sealhulgas kriteeriumi tasu ja muude soodustuste kohta, mida mängijale tuleb lõpetatud töölepingu ja/või uue töölepingu alusel maksta; kriteeriumi, mis puudutab lõpetatud töölepingu järelejäänud kehtivusaja pikkusega kuni viis aastat, ning kriteeriumi, mis puudutab endise klubi tehtud väljaminekuid või makstud kulusid, mis on lepingu kehtivuse ajal amortiseeritud.

89 Seejärel näeb FIFA reeglistiku artikli 17 punkt 4 ette, et kui asjaomane mängija võetakse tööle kaitseperioodil, mis tuleneb töölepingust, mis on lõpetatud, ning mis vastab selle lepinguga hõlmatud kahele või kolmele esimesele hooajale või aastale, määratakse uuele klubile olenevalt mängija vanusest spordialane karistus. Sellega seoses täpsustab see säte esiteks, et kõnealune spordialane karistus lisandub kohustusele maksta FIFA reeglistiku artikli 17 punktides 1 ja 2 ette nähtud hüvitis. Teiseks kohaldatakse seda spordialast karistust iga uue klubi suhtes, kes loetakse kaitseperioodil töölepingu lõpetanuks või kes on ajendanud lepingut lõpetama. Kolmandaks eeldatakse, et iga uus klubi, kes sõlmib töölepingu mängijaga, kes lõpetas oma varasema töölepingu ilma mõjuva põhjuseta, on vastupidiste tõendite puudumisel ajendanud seda mängijat lepingut lõpetama. Neljandaks seisneb nimetatud spordialane karistus uue klubi suhtes kehtestatud keelus registreerida uusi mängijaid riigi või rahvusvahelisel tasandil ning seda kahe täieliku ja järjestikuse registreerimisperioodi jooksul.

90 Lõpuks nähtub eelkõige FIFA reeglistiku artikli 9 lõikest 1 ja lisa 3 artiklist 8.2.7, et lepingu ilma mõjuva põhjuseta lõpetamisega seotud vaidluse olemasolu takistab seda, et rahvuslik jalgpalliliit, mille liige on endine klubi, väljastab ITC, mis on vajalik asjaomase mängija registreerimiseks uues klubis, mille tagajärjel ei saa see mängija osaleda selle uue klubi nimel jalgpallivõistlustel.

91 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 43 ja 44 sisuliselt märkis, võivad kõik need reeglid asetada ebasoodsasse olukorda elukutselised jalgpallurid, kelle elukoht või töökoht on nende päritoluliikmesriigis ja kes soovivad tegeleda oma majandustegevusega teise liikmesriigi territooriumil asuvas uues klubis, lõpetades ühepoolselt oma endise klubiga töölepingu või pärast selle lepingu ühepoolselt lõpetamist põhjusel, mida see klubi – ekslikult või põhjendatult – ei pea või ei pruugi pidada õigeks.

92 Täpsemalt võivad FIFA reeglistiku artikli 17 punktis 1 ette nähtud – küll täiendavad – reeglid, mille kohaselt määratakse kindlaks hüvitise summa, mida iga mängija peab oma endisele klubile töölepingu ilma mõjuva põhjuseta lõpetamise korral maksma; reeglistiku artikli 17 punktis 2 asuv reegel, mille kohaselt on iga uus klubi, kes võtab sellise mängija tööle, solidaarselt kohustatud seda hüvitist maksma; eeldus, mis on küll ümberlükatav, ajendada lepingut lõpetama, ja uute mängijate registreerimise keelus seisnev karistus, mida kohaldatakse uute klubide suhtes kõnealuse reeglistiku artikli 17 punkti 4 alusel, võtta väga suures ulatuses – olgu siis tegelikult, nagu BZ-i puhul, või vähemalt oletuslikult – igalt sellises olukorras olevalt mängijalt võimaluse saada teistes liikmesriikides asuvatelt klubidelt kindlaid ja tingimusteta tööpakkumisi, mille vastuvõtmine viiks mängija selleni, et ta lahkuks oma päritoluliikmesriigist, kasutades oma liikumisvabadust. Nende reeglite olemasolu ja nende koosmõju toovad kaasa selle, et need klubid kannavad suuri õiguslikke riske, ettenägematuid ja potentsiaalselt väga suuri finantsriske ning suuri spordialaseid riske, mis üheskoos selgelt pärsivad nende tahet niisuguseid mängijaid tööle võtta.

93 Omakorda võivad reeglid, mis keelavad üldiselt ja automaatselt – välja arvatud erandlikel asjaoludel – väljastada ITC-sid, mis on vajalikud elukutseliste mängijate registreerimiseks nende uutes klubides, seni kuni nende mängijate ja nende endiste klubide vahel on vaidlus, mis on tingitud töölepingu ennetähtaegsest ilma vastastikuse kokkuleppeta lõpetamisest, nagu need reeglid on ette nähtud FIFA reeglistiku artikli 9 lõikes 1 ja lisa 3 artiklis 8.2.7, takistada nimetatud mängijatel tegeleda oma majandustegevusega mis tahes muus liikmesriigis kui nende päritoluliikmesriik ning seega kaotada olulise osa nende spordialasest ja majanduslikust huvist nende võimaliku töölevõtmise vastu klubi poolt, mis asub ühes neist muudest liikmesriikidest. Lisaks kohaldatakse viimati nimetatud reegleid konkreetselt mängija piiriülese liikumise korral, välja arvatud igasugune liikumine ühe ja sama riigi sees, nagu nähtub ka selle reeglistiku artikli 1 lõikest 1. Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotluse selgitustest, et Sporting du Pays de Charleroi seadis BZ-ile 19. veebruaril 2015 saadetud tööpakkumise konkreetselt sõltuvusse kinnitusest, et klubi saab ta Belgias registreerida ja lasta tal mängida, mis on kinnitus, mida BZ soovis FIFA-lt ja URBSFA-lt saada, kuid mille kohta nad teatasid, et ei saa seda talle anda, arvestades tema ja Moskva Lokomotiivi vahelist vaidlust, mille kohta vaidluste lahendamise koda tegi lahendi alles mitu kuud hiljem.

94 Järelikult takistavad põhikohtuasjas kõne all olevad reeglid töötajate vaba liikumist.

2. Võimalik põhjendatus

95 Meetmed, mis ei ole riiklikku päritolu, võivad olla lubatud isegi siis, kui need piiravad EL toimimise lepingus sätestatud liikumisvabadust, kui on tõendatud esiteks, et nende võtmine on põhjendatud muu kui puhtalt majanduslikku üldist huvi teeniva õiguspärase eesmärgiga, ja teiseks, et need järgivad proportsionaalsuse põhimõtet, mis tähendab, et need meetmed on eesmärgi saavutamiseks sobivad ega lähe eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale. Mis puudutab täpsemalt selliste meetmete sobivuse tingimust, siis tuleb meenutada, et neid saab pidada konkreetse eesmärgi saavutamiseks sobivaks üksnes juhul, kui need vastavad tõepoolest huvile saavutada see eesmärk ühtselt ja süstemaatiliselt (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 251, ning 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 141 ja seal viidatud kohtupraktika).

96 Samamoodi nagu riikliku päritoluga meetmete puhul, peab nende mitteriikliku päritoluga meetmete võtja tõendama, et need kaks kumulatiivset tingimust on täidetud (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 252, ja 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 142 ja seal viidatud kohtupraktika).

97 Käesoleval juhul peab eelotsusetaotluse esitanud kohus seega lõppkokkuvõttes poolte esitatud argumente ja tõendeid arvestades kindlaks tegema, kas põhikohtuasjas kõne all olev FIFA reeglistik vastab nendele tingimustele. Samas on Euroopa Kohtul võimalik, arvestades tema valduses oleva toimiku materjale ja tingimusel, et eelotsusetaotluse esitanud kohus seda kontrollib, anda sellele kohtule järgmised juhised.

a) Üldist huvi teeniva õiguspärase eesmärgi järgimine

98 FIFA, keda toetab URBSFA, väidab, et põhikohtuasjas kõne all oleval FIFA reeglistikul on mitu eesmärki, milleks on esiteks säilitada lepinguline stabiilsus ja profijalgpalliklubide võistkondade stabiilsus, teiseks säilitada laiemalt klubidevaheliste jalgpallivõistluste ausus, reeglitele vastavus ja tõrgeteta toimumine ning kolmandaks kaitsta töötajaid, kelleks on elukutselised jalgpallurid. Kõik need erinevad eesmärgid on aga üldise huvi seisukohast õiguspärased.

99 Sellega seoses tuleb esiteks seoses töötajate kaitsega märkida, et ühelt poolt ei kuulu see FIFA põhikirjajärgse eesmärgi alla ja teiselt poolt ei ole avalik võim sellele eraõiguslikule ühingule andnud selles valdkonnas eriülesandeid. Sellegipoolest ei ole vaja teha otsust küsimuses, kas neid asjaolusid arvestades on sellisel ühingul õigus tugineda sellise eesmärgi järgimisele, kuna käesoleval juhul piisab igal juhul tõdemisest, et ei ole selge, kuidas põhikohtuasjas kõne all oleva FIFA reeglistiku kehtestamine või rakendamine, nagu seda on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktis 74, võiks aidata kaasa elukutseliste jalgpallurite kaitsele.

100 Teiseks, võttes arvesse eesmärke, mille FIFA endale seab, nagu neid on täpsustatud tema põhikirja artiklis 2 ja mida on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 3, tuleb kõigepealt märkida, et spordivõistluste reeglitele vastavuse tagamise eesmärk on üldist huvi teeniv õiguspärane eesmärk, mida spordiühing võib järgida, näiteks kehtestades reeglid, mis määravad kindlaks mängijate ülemineku tähtajad, et vältida hilinenud üleminekut, mis võib märkimisväärselt muuta ühe või teise võistkonna sportlikku taset võistluse ajal ning sel moel seada kahtluse alla sellel võistlusel osalevate erinevate võistkondade tulemuste võrreldavus ja järelikult nimetatud võistluse tõrgeteta toimumine tervikuna (vt selle kohta 13. aprilli 2000. aasta kohtuotsus Lehtonen ja Castors Braine, C-176/96, EU:C:2000:201, punktid 53 ja 54).

101 Lisaks on see eesmärk eriti oluline jalgpalli puhul, arvestades spordisaavutustele omistatavat olulist rolli nii Euroopa kui ka riigi tasandil korraldatavate võistluste läbiviimisel. Nimelt saab selle keskse rolli tagada üksnes siis, kui kõik arvukalt osalevad võistkonnad lähevad vastamisi ühtsete reeglite alusel ja ühtsetes tehnilistes tingimustes ning kui klubide vahel säilitatakse tasakaal, mis tagab teatud määral võrdsed võimalused (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 143 ja seal viidatud kohtupraktika).

102 Lõpuks, kuna võistkondade koosseis kujutab endast ühte peamist parameetrit nende võistluste puhul, mille raames klubid kohtuvad (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 61), võib see eesmärk põhjendada mitte ainult selliste reeglite vastuvõtmist, mis muu hulgas käsitlevad käesoleva kohtuotsuse punktis 100

nimetatud mängijate ülemineku tähtaegu võistluse ajal, vaid põhimõtteliselt ja ilma et see mõjutaks nende konkreetset sisu, ka niisuguste eeskirjade vastuvõtmist, mille eesmärk on tagada teatav stabiilsus klubi mängijanimekirjades, millest valitakse selliste võistkondade koosseis, keda need klubid võivad klubidevahelistel jalgpallivõistlustel väljakule saata. Mängijanimekirjade teatava stabiilsuse säilitamist ja seega sellega seotud lepingute teatavat järjepidevust tuleb järelikult pidada mitte üldist huvi teenivaks õiguspäraseks eesmärgiks iseenesest, vaid üheks võimalikuks vahendiks, et aidata järgida üldist huvi teenivat õiguspärast eesmärki, milleks on klubidevaheliste jalgpallivõistluste reeglitele vastavuse tagamine.

b) Proportsionaalsuse põhimõtte järgimine

103 Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse eelmisest punktist ja nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 65, võib põhikohtuasjas kõne all olevat FIFA reeglistikku, nagu seda on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktis 74 ja meenutatud kohtuotsuse punktides 87–90, pidada esmapilgul ja tingimusel, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrolli tulemusel ei ilmne vastupidist, tervikuna sobivaks, et tagada klubidevaheliste jalgpallivõistluste reeglitele vastavus, aidates omal moel kaasa sellele, et säiliks teatud stabiilsus kõikides profijalgpalliklubide mängijanimekirjades, kes võivad nendel võistlustel osaleda.

104 Seevastu, juhul kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu läbiviidava kontrolli tulemusel ei ilmne vastupidist, näivad need erinevad reeglid mitmes aspektis minevat palju kaugemale, kui on selle eesmärgi saavutamiseks vajalik, seda enam, et need reeglid on valdavalt kohaldatavad koos ja osa neist märkimisväärse aja jooksul mängijatele, kelle karjäär on pealegi suhteliselt lühike, kuna see olukord võib tõsiselt takistada karjääri arengut, kui mitte lausa sundida teatavaid mängijaid seda enneaegselt lõpetama.

105 Esiteks on see nii FIFA reeglistiku artikli 17 punkti 1 puhul, kuna selles on kindlaks määratud erinevad kriteeriumid, mille alusel arvutatakse hüvitis, mida mängija peab maksma töölepingu ühepoolse lõpetamise korral „ilma mõjuva põhjuseta“ – väljend, mida pealegi ei ole reeglistikus endas täpselt määratletud.

106 Eelkõige ei taga esimene kriteerium, mis seisneb sisuliselt võimaluses võtta arvesse „asjaomases riigis kehtivat õigust“, selle õiguse tegelikku järgimist. Vastupidi, FIFA reeglistiku ametlikus kommentaaris, mille on avaldanud FIFA, täpsustakse, et seda esimest kriteeriumi ei ole tegelikult peaaegu kunagi praktikas kohaldatud, kuna vaidluste lahendamise koda kohaldab peamiselt selle ühingu enda kehtestatud reegleid ja üksnes täiendavalt Šveitsi õigust. Selline asjaomases riigis kehtiva õiguse tegelik arvesse võtmata jätmine ja seega tegelik järgimata jätmine läheb ilmselgelt kaugemale sellest, mis võib olla vajalik klubi mängijanimekirjade teatava stabiilsuse säilitamiseks, selleks et tagada klubidevaheliste jalgpallivõistluste reeglitele vastavus. Selles reeglis sõnaselgelt ette nähtud teine kriteerium, mis puudutab „spordi eripära“, viitab üldmõistele, ilma et sellele oleks siiski lisatud täpset määratlust, mis võimaldaks mõista, millisel alusel ja missugustel tingimustel võib see kriteerium mõjutada mängija makstava hüvitise arvutamist, nii et kuigi seda kriteeriumi esitletakse „objektiivse kriteeriumina“, on seda tegelikult võimalik rakendada kaalutlusõiguse alusel, mis on seega ettenägematu ja raskesti kontrollitav. Selliste tunnustega kriteeriumi kehtestamist, mis toob kaasa selliseid tagajärgi, ei saa pidada vajalikuks, et tagada klubidevaheliste jalgpallivõistluste reeglitele vastavus.

107 Teised selles reeglis sõnaselgelt ette nähtud kriteeriumid, mis on esmapilgul objektiivsemad ja kontrollitavamad kui eelnevad, näivad siiski minevat märkimisväärselt kaugemale sellest, mis on selle eesmärgi saavutamiseks vajalik. Ühelt poolt on tasu ja muud soodustused, mis makstakse

asjaomasele mängijale temaga hiljem sõlmitud töölepingu alusel, seotud töösuhtega, mis on lõpetatud töösuhtest hilisem, mistõttu tuleb neid asjaolusid pidada viimati nimetatud töösuhtest ja selle kulust mitteolenevaks (vt analoogia alusel 16. märtsi 2010. aasta kohtuotsus Olympique Lyonnais, C-325/08, EU:C:2010:143, punkt 50). Teiselt poolt, mis puudutab kõiki kulusid ja väljaminekuid, mida endine klubi kandis seoses mängija üleminekuga sellesse klubisse ja mis on lepinguperioodi jooksul amortiseeritud, siis tuleb märkida, et sõltumata asjaolust, et see element on peamiselt seotud varasema töösuhtega, näib selle arvessevõtmine iseäranis ülemäärane, kuna see võimaldab kanda mängijale üle potentsiaalselt märkimisväärsed kulud, mille üle pidasid *a priori* läbirääkimisi üksnes teised isikud ja nende endi huvides, nagu ülemineku poolteks olevad klubid või kolmandad isikud, kes selle raames osalesid. Pealegi tuleb tõdeda, et sellised hüvitamise kriteeriumid näivad olevat mõeldud pigem klubide finantshuvide kaitsmiseks nende vahel mängijate üleminekule omases majanduslikus kontekstis kui spordivõistluste väidetava tõrgeteta toimumise tagamiseks, millest annab tunnistust ka viis, kuidas vaidluste lahendamise koda ja CAS neid kriteeriume tõlgendavad ja kohaldavad, nagu see nähtub nende organite teatud otsustest, mis sisalduvad Euroopa Kohtule esitatud toimikus.

108 Teiseks on see esmapilgul nii ka FIFA reeglistiku artikli 17 punkti 2 puhul, kuna see näeb üldjuhul – ja seega ilma et vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele võetaks arvesse iga konkreetse juhtumi konkreetseid asjaolusid (vt selle kohta 4. oktoobri 2018. aasta kohtuotsus Link Logistik N&N, C-384/17, EU:C:2018:810, punkt 45), eelkõige selle mängija tööle võtnud uue klubi tegelikku käitumist – ette, et see klubi on solidaarselt vastutav selle hüvitise maksmise eest, mida see mängija peab oma endisele klubile lepingu ilma mõjuva põhjuseta ühepoolse lõpetamise korral maksma, kusjuures see hüvitis määratakse lisaks kindlaks kriteeriumide alusel, millel on käesoleva kohtuotsuse punktides 106 ja 107 esile toodud puudused. Lisaks, kuigi tuleb tunnistada, et FIFA väitis, et seda sätet ei kohaldata süstemaatiliselt ning seda ei tule kohaldada eelkõige juhul, kui uus leping, mille on sõlminud mängija, kes lõpetas ilma mõjuva põhjuseta oma varasema lepingu, allkirjastatakse pärast selle eelmise lepingu lõppemise kuupäeva, on siiski tõsi, et isegi kui eeldada, et see olukord on tuvastatud, ei ole FIFA reeglistiku artikli 17 punktis 2 sellist kohaldamata jätmist ette nähtud ning see ei taga seega selles osas vajalikku õiguskindlust.

109 Kolmandaks on see nii ka FIFA reeglistiku artikli 17 punkti 4 puhul, kuna selles on ette nähtud, et lisaks sellele, et uus klubi on solidaarselt vastutav kõnealuse hüvitise maksmise eest, eeldatakse – kui ei ole tõendatud vastupidist –, et ta on ajendanud seda mängijat lepingut ilma mõjuva põhjuseta lõpetama, ning juhul, kui mängija võetakse tööle tema endise klubiga seotud lepingu kaitseperioodil, määratakse uuele klubile seetõttu spordialane karistus, mis seisneb üldises keelus registreerida uusi mängijaid kahe täieliku ja järjestikuse registreerimisperioodi jooksul.

110 Nimelt näib, et sellisel spordialasel karistusel, mida selle kohaldamiseks pädevatel organitel ei ole pädevust kohandada üksikjuhtumite kaupa vastavalt konkreetsetele kriteeriumidele või asjaoludele, ei ole selle laadi ja tagajärgi arvestades ilmselgelt mingit proportsionaalset seost asjaomasele uuele klubile süüks pandud rikkumisega. Lisaks pannakse see rikkumine süüks uuele klubile eelduse alusel, mille põhjendatus ei ole tõendatud. FIFA väitis tõepoolest, et selle eelduse olemasolu on seletatav raskustega, millega mängija endine klubi võib kokku puutuda, kui tal tuleks tõendada, et selle mängija uus klubi ajendas teda selle endise klubiga seotud lepingut ennetähtaegselt ja ilma mõjuva põhjuseta lõpetama. Tuleb siiski tõdeda, et kuigi selline argument võib esmapilgul põhimõtteliselt õigustada eelduse kasutamist, ei õigusta see siiski käesolevas asjas kõne all olevat eeldust, mida kohaldatakse automaatselt, see tähendab ilma, et see sõltuks ühestki tingimusest, mis võimaldaks kas või piiratult arvesse võtta konkreetse juhtumi asjakohaseid asjaolusid, näiteks seda, et ta nõuab vähemalt endiselt klubilt piisavate kaudsete tõendite esitamist, mis võimaldaksid asuda seisukohale, et uus klubi ajendas mängijat lepingut lõpetama.

111 Lisaks, kuigi niisugusel ühingul nagu FIFA on lubatud ette näha karistuste määramine tema kehtestatud reeglite rikkumise korral, tingimusel et need reeglid ja nende järgimist tagavad karistused on põhjendatud üldist huvi teeniva õiguspärase eesmärgi järgimisega, võivad sellised karistused olla lubatud üksnes tingimusel, et nende kehtestamine on piiritletud läbipaistvate, objektiivsete, mittediskrimineerivate ja proportsionaalsete kriteeriumidega (vt selle kohta 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 257), millest viimane nõuab muu hulgas, et karistuste suuruse ja kestuse kindlaksmääramisel võetaks arvesse käsitletavale juhtumile omaseid asjaolusid, nagu tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktis 108 viidatud kohtupraktikast. Teiselt poolt peab selliste kriteeriumide üle olema võimalik teostada tõhusat kontrolli.

112 Neljandaks ja viimaseks on see nii ka FIFA reeglistiku lisa 3 artikli 8.2.7 puhul, kuna see keelab endisel ühingul üldiselt ja automaatselt – välja arvatud erandlikel asjaoludel – väljastada ITC-sid, kui endise klubi ja mängija vastu on lepinguline vaidlus, mis on seotud vastastikuse kokkuleppe puudumisega töölepingu ennetähtaegsel lõpetamisel. Nimelt rikub selline säte, mille rakendamine võib takistada asjaomasel mängijal tegutseda oma kutsealal ja takistada uuel klubil seda mängijat väljakule saata ainuüksi põhjusel, et nimetatud mängija ja tema endise klubi vahel on vaidlus, mis puudutab lepingu tõenäoliselt mõjuva põhjuseta lõpetamist, ilmselgelt proportsionaalsuse põhimõtet eelkõige seetõttu, et selle kohaldamisel ei võeta arvesse iga konkreetse juhtumi konkreetseid asjaolusid, eelkõige faktilist konteksti, milles lepingu ülesütlemine aset leidis, asjaomase mängija ja tema endise klubi vastavat käitumist ning selle uue klubi rolli või rolli puudumist, kellel lasub lõppastmes siiski keeld seda mängijat registreerida ja võistlustel väljakule saata.

113 Kõnealune keeld ei ole seega põhjendatud väidetava sooviga tagada spordivõistluste tõrgeteta toimumine. Seda järeldust ei sea kahtluse alla ka FIFA argument, et juhul kui registreerimistaotluse esitab uus rahvuslik jalgpalliliit, kuhu mängija kuulub, või kui taotluse esitab mängija, registreerivad ajutiselt FIFA talitused mängija kohe ja automaatselt. Nimelt ei sisalda asjaomane säte viidet sellisele ajutisele registreerimisele ega kohusta seda ka tegema.

3. Järeldus

114 Kõiki eespool toodud kaalutlusi arvestades tuleb eelotsuse küsimusele vastata osas, milles see puudutab ELTL artikli 45 tõlgendamist, et seda artiklit tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus reeglid, mille on vastu võtnud eraõiguslik ühendus, kelle eesmärk on muu hulgas reguleerida, korraldada ja kontrollida ülemaailmset jalgpalli, ja mis näevad ette:

– esiteks, et elukutseline mängija, kes on töölepingu pool ja kes on selle lepingu ilma mõjuva põhjuseta lõpetanud, ning uus klubi, kes võtab ta pärast kõnealuse lepingu lõpetamist tööle, on solidaarselt vastutavad hüvitise maksmise eest, mida tuleb maksta endisele klubile, kus see mängija töötas, ja mis tuleb kindlaks määrata kriteeriumide alusel, mis on kas ebatäpsed või kaalutlusõiguse alusel kindlaks määratud, ilma objektiivse seoseta asjaomase töösuhtega või ebaproportsionaalsed;

– teiseks, et juhul, kui elukutseline mängija võetakse tööle kaitseperioodil, mis tuleneb töölepingust, mis on lõpetatud, määratakse uuele klubile spordialane karistus, mis seisneb keelus registreerida kindlaksmääratud aja jooksul uusi mängijaid, välja arvatud juhul, kui ta tõendab, et ta ei ole ajendanud mängijat seda lepingut lõpetama, ja

– kolmandaks, et selle lepingu lõpetamisega seotud vaidluse olemasolu takistab seda, et rahvuslik jalgpalliliit, mille liige on endine klubi, väljastab ITC, mis on vajalik mängija registreerimiseks uues klubis, mille tagajärjel ei saa see mängija uue klubi nimel jalgpallivõistlustel osaleda,

välja arvatud juhul, kui on tõendatud, et need reeglid, nii nagu neid tõlgendatakse ja kohaldatakse liidu territooriumil, ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik, et saavutada eesmärk tagada klubidevaheliste jalgpallivõistluste reeglitele vastavus, säilitades profijalgpalliklubide mängijanimekirjade teatava stabiilsuse.

C. Eelotsuse küsimus ELTL artikli 101 tõlgendamist puudutavas osas

1. ELTL artikli 101 lõige 1

115 ELTL artikli 101 lõike 1 kohaselt on keelatud kõik sellised ettevõtjatevahelised kokkulepped, ettevõtjate ühenduste otsused ja kooskõlastatud tegevus, mis võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ning mille eesmärk või tagajärg on konkurentsi takistamine, piiramine või kahjustamine siseturu piires.

116 Nagu nähtub Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, eeldab selle sätte kohaldamine konkreetsel juhul mitme tingimuse täitmist.

a) Mõisted „ettevõtjad“ ja „ettevõtjate ühendused“

117 ELTL artikli 101 lõige 1 on kohaldatav kõigi majandustegevusega tegelevate üksuste suhtes, mis tuleb sellisena kvalifitseerida ettevõtjateks, sõltumata nende õiguslikust vormist ja rahastamisviisist, sealhulgas üksuste suhtes, mis on asutatud selliste ühingute vormis, mille eesmärk on nende põhikirja kohaselt teatava spordiala korraldamine ja kontrollimine, niivõrd, kuivõrd need üksused tegelevad selle spordialaga seotud majandustegevusega, aga ka üksuste suhtes, kes ei ole küll tingimata ise ettevõtjad, kuid keda võib pidada „ettevõtjate ühendusteks“ (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punktid 76–78 ja seal viidatud kohtupraktika).

118 Võttes käesoleval juhul arvesse põhikohtuasja eset ja eelotsusetaotluse esitanud kohtu selgitusi, tuleb asuda seisukohale, et ELTL artikli 101 lõige 1 on kohaldatav FIFA kui ühingu suhtes, kelle liikmed on rahvuslikud jalgpalliliidud, keda endid võib kvalifitseerida „ettevõtjateks“, kuna nad tegelevad majandustegevusega, mis on seotud riigi tasandil klubidevaheliste jalgpallivõistluste korraldamise ja turustamisega ning nendega seotud õiguste kasutamisega, või kelle endi liikmeteks on või kellega on liitunud üksused, keda saab samamoodi nagu jalgpalliklubisid kvalifitseerida ettevõtjateks (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 115, ja 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 79).

b) Mõiste „ettevõtjate ühenduse otsus“

119 ELTL artikli 101 lõike 1 kohaldamine niisuguse üksuse nagu FIFA puhul eeldab, et tuleb tuvastada „kokkuleppe“, „kooskõlastatud tegevuse“ või „ettevõtjate ühenduse otsuse“ esinemine, mis võivad ise olla erinevat laadi ja võivad esineda erinevas vormis. Täpsemalt võib ühingu otsus, millega võetakse vastu või rakendatakse reeglistikku, millel on otsene mõju otseselt või kaudselt tema

liikmeks olevate ettevõtjate majandustegevusega tegelemise tingimustele, kujutada endast sellist „ettevõtjate ühenduse otsust“ kõnealuse sätte tähenduses (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 118 ja seal viidatud kohtupraktika).

120 Käesoleval juhul, nagu see selgub eelotsusetaotluse esitanud kohtu selgitustest ja käesoleva kohtuotsuse punktist 81, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtul tõlgendada ELTL artikli 101 lõiget 1 nimelt seda liiki otsuste puhul, mis FIFA jaoks seisnevad kõigi selliste reeglite vastuvõtmises ja rakendamises või rakendamise võimaluses, mis puudutavad töölepinguid ja mängijate üleminekut.

121 Seega kuuluvad sellised ettevõtjate ühenduste otsused ELTL artikli 101 lõike 1 kohaldamisalasse.

c) Mõiste „liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamine“

122 ELTL artikli 101 lõike 1 kohaldamine ettevõtjate ühenduste selliste otsuste korral eeldab, et tuleb piisava tõenäosusega tõendada, et need „võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust“ tunduvalt, avaldades kaubavahetusele otsest või kaudset tegelikku või potentsiaalset mõju, mis võib takistada liikmesriikidevahelise ühisturu loomist ja toimimist, samas kui selle tingimuse võib lugeda täidetuks, kui esineb tegevus, mis hõlmab liikmesriigi kogu territooriumi (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).

123 Käesoleval juhul on see tingimus ilmselgelt täidetud, arvestades asjaolu, et – nagu on täpsustatud FIFA reeglistiku artikli 1 lõikes 1 – selle reeglistikuga kehtestatud reeglite geograafiline ulatus on „universaalne“.

d) Tegevuse mõiste, mille „eesmärk“ või „mõju“ on kahjustada konkurentsi

124 Selleks et konkreetsel juhul saaks asuda seisukohale, et kokkulepe, ettevõtjate ühenduse otsus või kooskõlastatud tegevus kuulub ELTL artikli 101 lõikes 1 sätestatud keelu kohaldamisalasse, on selle sätte enda sõnastuse kohaselt vaja tõendada kas seda, et tegevuse eesmärk on takistada, piirata või moonutada konkurentsi, või seda, et tegevusel on selline tagajärg (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 158 ja seal viidatud kohtupraktika).

125 Selleks tuleb kõigepealt analüüsida asjasse puutuva tegevuse eesmärki. Kui analüüsi tulemusel ilmneb, et tegevusel on konkurentsivastane eesmärk, ei ole vaja analüüsida selle tegevuse tagajärgi konkurentsile. Ainult juhul, kui tegevust ei saa pidada selliseks, millel on konkurentsivastane eesmärk, on vaja seejärel analüüsida selle tagajärgi (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 159 ja seal viidatud kohtupraktika).

126 Nagu nähtub Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, siis kuigi konkurentsivastase eesmärgi mõiste ei ole erand konkurentsivastase tagajärje mõistest, tuleb seda siiski tõlgendada kitsalt (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 161 ja seal viidatud kohtupraktika).

127 Järelikult tuleb sellest mõistest aru saada nii, et see viitab üksnes ettevõtjatevahelise kooskõlastamise teatud liikidele, mis konkurentsi piisavalt kahjustavad, selleks et saaks asuda seisukohale, et nende tagajärgi ei ole vaja analüüsida. Nimelt võib ettevõtjatevahelise koostöö teatud vorme juba nende olemuse poolest pidada tavapärase konkurentsi nõuetekohast toimimist kahjustavaks (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 162 ja seal viidatud kohtupraktika).

128 Nii on see eelkõige teatavat liiki horisontaalsete kokkulepete puhul, mis ei ole kartellid, näiteks kokkulepete puhul, mille tulemusel tõrjutakse turult välja konkureerivad ettevõtjad, või ka teatavat liiki ettevõtjate ühenduste otsuste puhul (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 164 ja seal viidatud kohtupraktika).

129 Nagu nähtub ELTL artikli 101 lõike 1 punktidest a ja c, mis viitavad eelkõige „ostu- või müügihindade“ kindlaksmääramisele ja „turgude või tarneallikate“ jagamisele, võivad sellised kartellid, sellised horisontaalsed kokkulepped ja sellised ettevõtjate ühenduste otsused puudutada mitte ainult asjaomaste ettevõtjate turustatavaid kaupu või teenuseid, seega pakkumist, vaid ka mis tahes laadi ressursse, mida need ettevõtjad vajavad nende kaupade või teenuste pakkumiseks, seega nõudluse alusel. Nende ettevõtjate salajane tegevus võib seega seisneda näiteks tarnijate jagamises, oma kollektiivse turuvõimu kasutamises, et kindlaks määrata hind, millega nad oma sisendeid ostavad, või – nagu Euroopa Kohus on juba märkinud – ka selles, et piiratakse või kontrollitakse peamist konkurentsiparameetrit, mida võib teatud sektorites või teatavatel turgudel kujutada endast selliste kõrgetasemeliste töötajate töölevõtmine nagu profijalgpalli sektoris juba treenitud mängijad (vt selle kohta 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punktid 107, 109 ja 110).

130 Selleks et teha konkreetsel juhul kindlaks, kas kokkulepe, ettevõtjate ühenduse otsus või kooskõlastatud tegevus kahjustab juba oma olemuselt konkurentsi piisaval määral, et seda saaks pidada niisuguseks, mille eesmärk on konkurentsi takistada, piirata või moonutada, tuleb analüüsida esiteks asjaomase kokkuleppe, otsuse või tegevuse sisu, teiseks nende majanduslikku ja õiguslikku konteksti ning kolmandaks eesmärke, mida sellega soovitakse saavutada (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 165 ja seal viidatud kohtupraktika).

131 Mis puudutab kõigepealt kõnealuse tegevuse majanduslikku ja õiguslikku konteksti, siis tuleb arvesse võtta asjaomaste kaupade või teenuste laadi ning asjaomase sektori või asjaomaste sektorite või turgude toimimise ja struktuuri tegelikke tingimusi. Seevastu ei ole mingil juhul vaja analüüsida ega ammugi tõendada tegevuse tagajärgi konkurentsile, olgu need tegelikud või potentsiaalsed või negatiivsed või positiivsed (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 166 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 27. juuni 2024. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Servier jt, C-176/19 P, EU:C:2024:549, punktid 288 ja 453).

132 Mis puudutab seejärel kõnealuse tegevusega taotletavaid eesmärke, siis tuleb kindlaks teha objektiivsed eesmärgid, mida selle tegevusega soovitakse konkurentsi suhtes saavutada. Seevastu asjaolu, et asjasse puutuvad ettevõtjad tegutsesid ilma subjektiivse kavatsuseta konkurentsi takistada, piirata või moonutada, ja asjaolu, et nad taotlesid teatud õiguspäraseid eesmärke, ei ole ELTL artikli 101 lõike 1 kohaldamisel määrava tähtsusega (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 167 ja seal viidatud kohtupraktika).

133 Lõpuks peavad kõiki käesoleva kohtuotsuse eelmises kolmes punktis viidatud asjaolusid arvesse võttes igal juhul ilmnema täpsed põhjused, miks kõnealune tegevus on konkurentsile piisaval määral kahjulik, mille tõttu on põhjendatud järeldus, et tegevuse eesmärk on konkurentsi takistada, piirata või moonutada (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 168 ja seal viidatud kohtupraktika).

134 Mis puudutab käesoleval juhul esimesena põhikohtuasjas käsitletava FIFA reeglistiku sisu, siis nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 87–90, et selle erinevad reeglid, mis moodustavad lahutamatu terviku ja mida tuleb seega sellisena käsitada, näevad kõigepealt ette, et iga jalgpallur, seega eelkõige iga liidus töötav jalgpallur, kes lõpetab töölepingu, mis teda tema endise klubiga seob, selle lepingu kehtivuse jooksul mis tahes ajahetkel, on kohustatud, kui FIFA otsustab hiljem, et lõpetamine toimus ilma mõjuva põhjuseta, maksma endisele klubile hüvitist, mille summa arvutatakse vastavasisuliste lepingutingimuste puudumisel, võttes arvesse kõiki kriteeriume.

135 Sellega seoses tuleb meenutada, et esimene kriteerium, mis puudutab „asjaomases riigis kehtivat õigust“, on seni praktikas peaaegu tähelepanuta, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 106, ning et teine kriteerium, mis puudutab „spordi eripära“, on sõnastatud, nagu on samuti toonitatud samas punktis 106, väga üldsõnaliselt ja ebatäpselt, mis võimaldab rakendamist kaalutlusõiguse alusel, mis on seega ettenägematu ja raskesti kontrollitav. Mis puudutab teisi kriteeriume, siis esmalt tundub, et need võimaldavad kindlaks määrata äärmiselt suured ja hoiatavad hüvitised, nagu on märgitud selle kohtuotsuse punktis 107. Seevastu näib, et 24. veebruari 1978. aasta seaduse spordisektori töölepingute kohta (loi relative au contrat de travail du sportif rémunéré; *Moniteur belge*, 9.3.1978, lk 2606), mida BZ oma kirjalikes seisukohtades mainib, artiklis 4 on ette nähtud – kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrollist ei tulene teisiti –, et võrreldavas olukorras, kuid Belgia riigisisese õiguse kohaldamisalas vastab hüvitise suurus ainult töötasule, mis tuleb tasuda kuni lõpetatud töölepingu lõppemiseni, ega hõlma seega väliseid asjaolusid, mis ei ole seotud sellest lepingust tuleneva töösuhtega ja mis on analoogsed samas punktis nimetatutega.

136 Seejärel tuleb märkida, et iga mängija, kelle vastu on tema endine klubi esitanud vaidluste lahendamise kojale hagi, et temalt mõistetaks kõnealune hüvitis välja põhjusel, et neid sidunud tööleping lõpetati ilma mõjuva põhjuseta, jääb automaatselt ainuüksi selle asjaolu tõttu ja välja arvatud juhul, kui esinevad erandlikud asjaolud, mille hindamine on FIFA ainupädevuses, ilma võimalusest, et väljastatakse ITC, millest ülemineku korral uuele klubile, mis asub muus liikmesriigis kui see, kus asub tema endine klubi, sõltub tema registreerimine selles uues klubis ja rahvuslikus jalgpalliliidus, millega viimane on liitunud. Järelikult puudub sellisel juhul sellel mängijal igasugune võimalus osaleda organiseeritud jalgpallis, nagu see tuleneb FIFA reeglistiku artikli 5 lõikest 1 ja artikli 9 lõikest 1.

137 Lõpuks tuleb märkida, et iga uus sellise mängija tööle võtnud klubi loetakse ainuüksi selle asjaolu tõttu esiteks solidaarselt vastutavaks selle hüvitise maksmise eest, mis sellele mängijale mõisteti või võidakse mõista; teiseks eeldatakse – välja arvatud juhul, kui tõendatakse vastupidist –, et selline klubi on ajendanud seda mängijat lõpetama töölepingu, mis teda oma endise klubiga sidus, ja kolmandaks juhul, kui see leping lõpetati selle kaitseperioodil, kehtestatakse selle eelduse kohaldamise tõttu ja ilma et oleks võimalik arvesse võtta iga juhtumi konkreetseid asjaolusid, üldine keeld registreerida uusi mängijaid riigi või rahvusvahelisel tasandil kahel täielikul ja järjestikusel registreerimisperioodil.

138 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 52–55 sisuliselt märkis, nähtub põhikohtuasjas kõne all oleva FIFA reeglistiku reeglite koostoimest ühelt poolt, et need piiravad üldiselt ja drastiliselt sisulisest seisukohast konkurentsi, mis nende puudumisel võiks konkreetse klubi poolt juba tööle võetud mängijate töölevõtmisel seada ühes liikmesriigis asuva mis tahes profijalgpalliklubi vastamisi teises liikmesriigis asuva mis tahes profijalgpalliklubiga, arvestades, et need mängijad moodustavad arvuliselt suurema osa juba treenitud või treenitavatest mängijatest, keda võidaks teatud ajahetkel piiriüleselt värvata, isegi kui igal ajal on olemas ka teatav arv mängijaid, kes ei ole enam ühel või teisel põhjusel lepinguga seotud. Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktides 81 ja 129, kujutab selliste mängijate värbamise võimalus endast olulist konkurentsiparameetrit klubidevahelise profijalgpalli sektoris.

139 Välja arvatud juhul, kui läbiräägitud ülemineku käigus on endiselt klubilt saadud nõusolek, seab ainuüksi sellise mängija töölevõtmise asjaolu uue klubi ohtu, et teda peetakse solidaarselt vastutavaks potentsiaalselt väga suure hüvitise maksmise eest. Lisaks on selle hüvitise summa uue klubi jaoks äärmiselt ettenägematu, arvestades nende kriteeriumide laadi, mille alusel see arvutatakse. Pealegi, kui asjaomase mängija ja tema endise klubi vahel on vaidlus nendevahelise töölepingu ennetähtaegse lõpetamise üle ja seega seni, kuni sellele töölevõtmisele vastavat ITC-d ei ole väljastatud, ei saa mängijat uues klubis registreerida ning ta ei saa klubi nimel osaleda mis tahes võistlustel, mis kuuluvad FIFA, selle liikmeks olevate rahvuslike jalgpalliliitude või maailmajao keskliitude pädevusse, nagu UEFA, keda FIFA tunnustab. Lõpuks lisandub neile erinevatele asjaoludele oht, et uuele klubile mõistetakse kõnealuse värbamise tulemusel spordialane karistus, juhul kui mängija värvatakse selle lepingu kaitseperioodil, mis sidus teda tema endise klubiga, ja kui see uus klubi ei suuda ümber lükata töölepingu lõpetamisele ajendamise eeldust. Nagu eespool märgitud, seisneb see spordialane karistus selles, et uuel klubil on automaatselt keelatud registreerida mis tahes uut mängijat kahel täielikul ja järjestikusel registreerimisperioodil. Nimetatud spordialane karistus takistab tal praktikas mängu käigus väljakule saata mis tahes uut mängijat, keda ta võib soovida tööle võtta – olukord, mis võtab töölevõtmiselt igasuguse tegeliku praktilise huvi.

140 Teiselt poolt laieneb see klubidevahelise piiriülese konkurentsi üldine ja drastiline piirang, mis on suunatud juba tööle võetud mängijate ühepoolsele värbamisele ja puudutab seega klubide võimalust kasutada peamist „ressurssi“, milleks on mängijad, geograafiliselt kogu liidu territooriumile ja on ajalises plaanis püsiv, kuna see hõlmab kõigi selliste töölepingute kogu kehtivusaega, mille mängija võib järjestikku sõlmida ühe klubiga ja seejärel läbiräägitud ülemineku korral teise klubisse viimati nimetatuga, nagu nähtub ka FIFA reeglistiku artiklist 13.

141 Võttes arvesse kõiki selle tunnuseid, annab nimetatud piirang praktikas seega igale klubile kindluse või peaaegu kindluse, et ta säilitab oma mängijad seni, kuni nendega sõlmitud leping või järjestikused lepingud ei ole lõppenud, või enne lepingu lõppemist seni, kuni ta otsustab lepingulisest suhtest lahkuda mängija heaks kiidetud lõpetamise või teise klubisse tema läbiräägitud ülemineku raames, makstes viimasele üleminekutasu.

142 Mis teisena puudutab majanduslikku ja õiguslikku konteksti, milles asuvad põhikohtuasjas FIFA reeglistiku reeglid, siis tuleb kõigepealt meenutada, et arvestades nende „toodete“ erilisust, milleks on majanduslikust vaatevinklist spordivõistlused, võivad spordiala eest vastutavad ühingud üldjuhul vastu võtta ja rakendada reegleid ning kontrollida nende reeglite täitmist, mis puudutavad eelkõige võistluste korraldamist ja läbiviimist sellel spordialal ning sportlaste osalemist nendel võistlustel (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 142, ja 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 103 ja seal viidatud kohtupraktika).

143 Mis puudutab konkreetsemalt jalgpalli ja selle spordiga tegelemisest tulenevat majandustegevust, siis on õiguspärane, et selline ühendus nagu FIFA kehtestab rahvusvaheliste võistluste korraldamisele ja läbiviimisele ühisreegleid, mille eesmärk on tagada nende võistluste ühtsus ja koordineerimine üldises iga-aastases või hooajalises kalendris ning laiemalt edendada sobivalt ja tõhusalt võrdsetel võimalustel ja saavutustel põhinevate spordivõistluste korraldamist. Eelkõige on õigustatud, et selline ühendus määrab selliste ühisreeglitega kindlaks tingimused, mille alusel võivad profijalgpalliklubid moodustada sellistel võistlustel osalevaid võistkondi ja mille alusel saavad mängijad ise neil osaleda. Lõpuks on õiguspärane tagada nende ühisreeglite tõhus järgimine selliste reeglite abil, mis võimaldavad karistusi määrata (vt selle kohta 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punktid 144–146, ja 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 104).

144 Sellega seoses tuleb märkida, et kuna klubidevaheliste profijalgpallivõistluste iga-aastane või hooajaline toimumine liidus põhineb osalevate võistkondade vastamisi minekul ja järkjärgulisel väljalangemisel ning põhineb seega peamiselt spordialasel saavutusel, mille saab tagada vaid siis, kui kõik need võistkonnad lähevad vastamisi ühtsete reeglite alusel ja ühtsetes tehnilistes tingimustes, mis tagavad teatud määral võrdsed võimalused (vt selle kohta 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 143, ja 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 105), võib olla õiguspärane, et selline ühendus nagu FIFA püüab teatud määral tagada stabiilsuse mängijanimekirjades, millest klubid konkreetsel hooajal oma võistkonnad moodustavad, näiteks keelates FIFA reeglistiku artikli 16 alusel töösuhte ühepoolse lõpetamise hooaja või konkreetse aasta kestel.

145 Seevastu ei saa jalgpalli eripära ja turu toimimise tegelikud tingimused, mida klubidevaheliste profijalgpallivõistluste korraldamine ja turustamine endast majanduslikust aspektist kujutavad, viia selleni, et lubatud on üldiselt piirata drastiliselt ja püsivalt või isegi takistada kogu liidu territooriumil klubide igasugust võimalust pakkuda piiriülest konkurentsi, võttes ühepoolselt tööle mängijaid, kelle on juba tööle võtnud teises liikmesriigis asuv klubi, või mängijaid, kelle puhul on sellise klubiga sõlmitud tööleping väidetavalt ilma mõjuva põhjuseta lõpetatud. Agressiivsete värbamistavade vältimise ettekäändel vastavad need reeglid tegelikult klubidevahelistele ülemeelitamise keelu kokkulepetele, mis sisuliselt viivad riigisiseste ja kohalike turgude kunstliku eraldamiseni kõigi klubide kasuks. Sellega seoses on oluline rõhutada, et lepinguõiguse klassikalised mehhanismid, nagu õigus saada klubilt hüvitist juhul, kui üks tema mängijast lõpetab lepingu olenevalt olukorrast teise klubi kihutamisel, rikkudes selle lepingu tingimusi, on piisavad, et tagada ühelt poolt selle mängija kestev kohalolek esimeses klubis, olenevalt nendest tingimustest, ja teiselt poolt klubidevahelised tavapärased tururreeglid, mis võimaldavad klubil nimetatud mängija tööle võtta pärast lepingu tavapärase kehtivusaja lõppemist või varem, kui klubide vahel sõlmitakse rahaline kokkulepe.

146 Lõpuks, isegi kui selliseid reegleid esitleda nii, et nende eesmärk on ennetada mängija ülemeelitamist klubi poolt, kellel on suuremad rahalised vahendid, on need samastatavad juba tööle võetud mängijate üldise, absoluutse ja alalise ühepoolse töölevõtmise keeluga, mis on ettevõtjate ühenduse otsusega kehtestatud kõikidele ettevõtjatele, kelleks on profijalgpalliklubid, ja mis lasub kõigil töötajatel, kelleks on need mängijad. Seega kinnistavad kõnealused reeglid nende ressursside jaotuse nende klubide vahel, tingimusel et üleminekud on nende vahel kokku lepitud. Seega piiratakse nende reeglitega ilmselgelt konkurentsi, milles need klubid saaksid kõnealuste reeglite puudumisel tegutseda, ja need reeglid toovad endaga kaasa turu eraldatuse kõigi nendesamade klubide kasuks.

147 Kolmanda ja viimasena, mis puudutab objektiivset eesmärki, mida põhikohtuasjas kõne all olevate reeglitega konkurentsi seisukohast soovitakse saavutada, siis tuleneb eespool toodud kaalutlustest, et sõltumata subjektiivsest tahtlusest või õiguspärastest eesmärkidest, mida reeglid vastu võtnud üksus võis eeldada või mida ta järgis, tuleb neid reegleid käsitada nii, et nende eesmärk on tagada, et välja arvatud juhul, kui tegemist on mängijatega, kelle tööleping lõpetati mõjuval põhjusel või vastastikusel kokkuleppel endise klubiga, muutub profijalgpalliklubidele – võttes arvesse kaasnevaid õiguslikke, rahalisi ja spordialaseid riske – äärmiselt keeruliseks konkureerimine, et saada olulisi ressursse, milleks on juba lepingu sõlminud mängijad, võttes ühepoolselt tööle mängija, kelle on juba teine klubi tööle võtnud, või mängija, kelle leping on ühepoolselt ilma mõjuva põhjuseta väidetavalt lõpetatud, kuna selline töölevõtmine saab toimuda üksnes endise klubi ja uue klubi vahel läbiräägitud ülemineku teel.

148 Seega ilmneb põhikohtuasjas kõne all olevate reeglite sisu, nende majandusliku ja õigusliku konteksti ning nendega taotletavate objektiivsete eesmärkide analüüsist, et need reeglid on juba oma olemuselt väga kahjulikud konkurentsile, mida profijalgpalliklubid võivad pakkuda, kui nad ühepoolselt võtavad tööle mängija, kelle on klubi juba tööle võtnud, või mängija, kelle tööleping on ilma mõjuva põhjuseta väidetavalt lõpetatud, püüdes seega kasutada nende eduks olulisi ressursse, milleks on need kõrgetasemelised mängijad. Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et kõnealuste reeglite eesmärk on piirata või isegi takistada seda konkurentsi kogu liidu territooriumil. Seetõttu ei ole vaja analüüsida selle tagajärgi.

e) Võimalus asuda seisukohale, et teatud konkreetne tegevus ei kuulu ELTL artikli 101 lõike 1 kohaldamisalasse

149 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast nähtub, et iga ettevõtjatevaheline kokkulepe või ettevõtjate ühenduse otsus, mis piirab selle kokkuleppe poolteks olevate või seda otsust järgima pidavate ettevõtjate tegevusvabadust, ei kuulu tingimata ELTL artikli 101 lõikes 1 sätestatud keelu kohaldamisalasse. Nimelt võib teatavate kokkulepete ja teatavate otsuste majandusliku ja õigusliku konteksti analüüs viia esiteks järelduseni, et need on põhjendatud ühe või mitme õiguspärase üldist huvi teeniva eesmärgiga, mis iseenesest ei ole konkurentsivastased, teiseks, et konkreetsed vahendid, mida nende eesmärkide saavutamiseks kasutatakse, on tõepoolest selleks vajalikud, ja kolmandaks, et isegi kui ilmneb, et nende vahendite olemuslik tagajärg on vähemalt potentsiaalselt piirata või moonutada konkurentsi, ei lähe see olemuslik mõju vajalikust kaugemale, eelkõige nii kaugele, et kõrvaldaks igasuguse konkurentsi (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 183 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 25. jaanuari 2024. aasta kohtuotsus Em akaunt BG, C-438/22, EU:C:2024:71, punkt 30).

150 Seda kohtupraktikat ei saa siiski kohaldada tegevuse suhtes, mis kaugel sellest, et sellel oleks üksnes olemuslik „tagajärg“, mis seisneb konkurentsi piiramises vähemalt potentsiaalselt, piirates teatud ettevõtjate tegevusvabadust, kahjustab konkurentsi sellisel määral, et on põhjendatud jõuda järeldusele, et juba selle „eesmärk“ on konkurentsi takistada, piirata või moonutada (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 186, ja 25. jaanuari 2024. aasta kohtuotsus Em akaunt BG, C-438/22, EU:C:2024:71, punkt 32). Nimelt on selle tegevuse konkurentsile kahjulikkus ja seega otsene või kaudne kahju, mida see võib põhjustada kasutajatele ja vahe- või lõpptarbijatele erinevates sektorites või turgudel, liiga suur, et seda saaks pidada põhjendatuks ja proportsionaalseks.

151 Mis puudutab tegevust, mille eesmärk on takistada, piirata või moonutada konkurentsi, siis võib ELTL artikli 101 lõikes 1 sätestatud keelust erandi teha üksnes ELTL artikli 101 lõike 3 alusel ja tingimusel, et kõik selles sättes ette nähtud tingimused on täidetud (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 187, ja 25. jaanuari 2024. aasta kohtuotsus Em akaunt BG, C-438/22, EU:C:2024:71, punkt 33).

152 Võttes arvesse käesoleva kohtuotsuse punktides 134–148 esitatud kaalutlusi, tuleb käesoleval juhul asuda seisukohale, et selle kohtuotsuse punktis 149 viidatud kohtupraktika ei ole kohaldatav selliste eeskirjade puhul, nagu on kõne all põhikohtuasjas.

2. ELTL artikli 101 lõige 3

153 Juba ELTL artikli 101 lõike 3 sõnastusest tuleneb, et igale kokkuleppele, ettevõtjate ühenduse otsusele või kooskõlastatud tegevusele, mis on oma konkurentsivastase eesmärgi või tagajärje tõttu vastuolus ELTL artikli 101 lõikega 1, võib teha erandi, kui see vastab kõigile selleks ette nähtud tingimustele, kusjuures tuleb märkida, et need tingimused on rangemad kui need, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 149 (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 189 ja seal viidatud kohtupraktika).

154 ELTL artikli 101 lõike 3 kohaselt sõltub selle erandi kohaldamine konkreetsel juhul neljast kumulatiivsest tingimusest. Esiteks tuleb piisava tõenäosusega tõendada, et kokkulepe, ettevõtjate ühenduse otsus või kooskõlastatud tegevus võimaldab saavutada tõhususe kasvu, aidates parandada asjaomaste kaupade või teenuste tootmist või levitamist või edendada tehnilist või majanduslikku progressi. Teiseks tuleb samas ulatuses tõendada, et õiglane osa tõhususe kasvust saadavast kasust jääb kasutajatele. Kolmandaks ei tohi kokkulepe, otsus või tegevus seada osalevatele ettevõtjatele piiranguid, mis ei ole sellise tõhususe kasvu saavutamiseks vältimatud. Neljandaks ei tohi see kokkulepe, otsus või tegevus anda osalevatele ettevõtjatele võimalust kõrvaldada kogu tõhus konkurents asjaomaste kaupade või teenuste olulise osa suhtes (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 190 ja seal viidatud kohtupraktika).

155 Nendest neljast kumulatiivsest tingimusest ühe täitmata jätmisest piisab, et välistada, et kõnealusele tegevusele võib kohaldada ELTL artikli 101 lõikes 3 ette nähtud erandit (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 208).

156 Mis puudutab kolmandat tingimust, mis käsitleb asjasse puutuva tegevuse vältimatust või vajalikkust, siis see eeldab siinkohal, et hinnatakse ja võrreldakse vastavalt selle tegevuse ja reaalselt mõeldavate alternatiivsete meetmete mõju, et teha kindlaks, kas nimetatud tegevusest oodatavat tõhususe kasvu on võimalik saavutada konkurentsi vähem piiravate meetmetega. Seevastu ei saa see viia olenevalt olukorrast valikuni sellise tegevuse ja alternatiivsete meetmete vahel juhul, kui viimased ei tundu konkurentsi vähem piiravad (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 197).

157 Selleks et teha kindlaks, kas kolmas tingimus on käesoleval juhul täidetud, peab eelotsusetaotluse esitanud kohus ühelt poolt arvesse võtma käesoleva kohtuotsuse punktides 105–112 välja toodud asjaolu, et põhikohtuasjas kõne all olevat FIFA reeglistikku iseloomustab selliste tegurite koosmõju, millest märkimisväärne hulk on kaalutlusõiguslikud ja/või ebaproportsionaalsed. Lisaks peab kohus arvesse võtma käesoleva kohtuotsuse punktides 138–140, 145 ja 146 välja toodud asjaolu, et nende reeglitega kehtestatakse üldine, drastiline ja püsiv piirang piiriülesele

konkurentsile, mida profijalgpalliklubid võivad pakkuda, kui nad ühepoolselt võtavad tööle kõrgetasemelisi mängijaid. Kumbki asjaolu välistab eraldi võetuna esmapilgul selle, et neid reegleid võiks pidada vältimatuks või vajalikuks tõhususe kasvu saavutamisel, eeldusel et tõhususe kasv on tõendatud.

3. Järeldus

158 Kõiki eespool toodud kaalutlusi arvestades tuleb eelotsuse küsimusele vastata osas, milles see puudutab ELTL artikli 101 tõlgendamist, et seda artiklit tuleb tõlgendada nii, et reeglid, mille on vastu võtnud eraõiguslik ühendus, kelle eesmärk on muu hulgas reguleerida, korraldada ja kontrollida ülemaailmset jalgpalli, ja mis näevad ette:

– esiteks, et elukutseline mängija, kes on töölepingu pool ja kes on selle lepingu ilma mõjuva põhjuseta lõpetanud, ning uus klubi, kes võtab ta pärast kõnealuse lepingu lõpetamist tööle, on solidaarselt vastutavad hüvitise maksmise eest, mida tuleb maksta endisele klubile, kus see mängija töötas, ja mis tuleb kindlaks määrata kriteeriumide alusel, mis on kas ebatäpsed või kaalutlusõiguse alusel kindlaks määratud, ilma objektiivse seoseta asjaomase töösuhtega või ebaproportsionaalsed;

– teiseks, et juhul, kui elukutseline mängija võetakse tööle kaitseperioodil, mis tuleneb töölepingust, mis on lõpetatud, määratakse uuele klubile spordialane karistus, mis seisneb keelus registreerida kindlaksmääratud aja jooksul uusi mängijaid, välja arvatud juhul, kui ta tõendab, et ta ei ole ajendanud mängijat seda lepingut lõpetama, ja

– kolmandaks, et selle lepingu lõpetamisega seotud vaidluse olemasolu takistab seda, et rahvuslik jalgpalliliit, mille liige on endine klubi, väljastab ITC, mis on vajalik mängija registreerimiseks uues klubis, mille tagajärjel ei saa see mängija uue klubi nimel jalgpallivõistlustel osaleda,

kujutavad endast ettevõtjate ühenduse otsust, mis on selle artikli lõikega 1 keelatud ja mille suhtes võib kohaldada nimetatud artikli lõikes 3 ette nähtud erandit, kui veenvate argumentide ja tõenditega on tõendatud, et kõik selleks nõutavad tingimused on täidetud.

Kohtukulud

159 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. ELTL artiklit 45 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus reeglid, mille on vastu võtnud eraõiguslik ühendus, kelle eesmärk on muu hulgas reguleerida, korraldada ja kontrollida ülemaailmset jalgpalli, ja mis näevad ette:

– esiteks, et elukutseline mängija, kes on töölepingu pool ja kes on selle lepingu ilma mõjuva põhjuseta lõpetanud, ning uus klubi, kes võtab ta pärast kõnealuse lepingu lõpetamist tööle, on solidaarselt vastutavad hüvitise maksmise eest, mida tuleb maksta endisele klubile, kus see mängija töötas, ja mis tuleb kindlaks määrata kriteeriumide

alusel, mis on kas ebatäpsed või kaalutlusõiguse alusel kindlaks määratud, ilma objektiivse seoseta asjaomase töösuhtega või ebaproportsionaalsed;

– **teiseks, et juhul, kui elukutseline mängija võetakse tööle kaitseperioodil, mis tuleneb töölepingust, mis on lõpetatud, määratakse uuele klubile spordialane karistus, mis seisneb keelus registreerida kindlaksmääratud aja jooksul uusi mängijaid, välja arvatud juhul, kui ta tõendab, et ta ei ole ajendanud mängijat seda lepingut lõpetama, ja**

– **kolmandaks, et selle lepingu lõpetamisega seotud vaidluse olemasolu takistab seda, et rahvuslik jalgpalliliit, mille liige on endine klubi, väljastab rahvusvahelise ülemineku sertifikaadi, mis on vajalik mängija registreerimiseks uues klubis, mille tagajärjel ei saa see mängija uue klubi nimel jalgpallivõistlustel osaleda,**

välja arvatud juhul, kui on tõendatud, et need reeglid, nii nagu neid tõlgendatakse ja kohaldatakse Euroopa Liidu territooriumil, ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik, et saavutada eesmärk tagada klubidevaheliste jalgpallivõistluste reeglitele vastavus, säilitades profijalgpalliklubide mängijanimekirjade teatava stabiilsuse.

2. **ELTL artiklit 101 tuleb tõlgendada nii, et sellised reeglid kujutavad endast ettevõtjate ühenduse otsust, mis on selle artikli lõikega 1 keelatud ja mille suhtes võib kohaldada nimetatud artikli lõikes 3 ette nähtud erandit, kui veenvate argumentide ja tõenditega on tõendatud, et kõik selleks nõutavad tingimused on täidetud.**

Allkirjad